Poštnina plačana v gotovini. Posamezna štev. Din 1·—

Štev. 12. V Ljubljani, dne 21. marca 1929. Leto XII.

DOMOVINA

Upravništvo „Domovine“ v Ljubljani, Knaflova ulica 5
Uredništvo „Domovine“, Knaflova ulica 5/II., telefon 3122 do 3126

Izhaja vsak četrtek

Naročnina za inozemstvo: četrtletno 9 Din, polletno 18 Din, celoletno 36 Din; za inozemstvo razen Amerike: četrtletno 12 Din, polletno 24 Din, celoletno 48 Din. Amerika letno 1 dolar. — Račun poštne hranilnice, podružnice v Ljubljani, št. 10.711.

Proti korupciji

Protikorupcijske zakone so snovale že prejšnja leta razne vlade, vendar so bili ti poskusi večinoma neresni, dasi ni bil zlahka kak zakon tako potreben kakor baš ta.

Sedanja vlada pa se je resno lotila tega perečega vprašanja in je pravosodni minister dr. Srskić predložil v torek vrhovnemu zakonodajnemu svetu

zakon o pobijanju zlorab v uradnem poslovanju.

Naj navedemo samo nekaj važnih točk iz tega zakonskega načrta, ki je gotovo naletel na splošno odobravanje širom Jugoslavije.

Zakon

ne bo veljal samo za državno upravo, nego tudi za samouprave (občine itd.).

Tako pravi zakonski načrt med drugim: Kdor pri sklepanju pogodb za državo ali za samoupravna telesa z zlorabo svojega javnega ali družabnega položaja pristane na to, **da za nagrado posreduje**, da se pogodba sklene ali ne sklene, oziroma da se pogodba izvrši ali ne izvrši, ter s tem oškoduje državo ali samoupravno telo,

se kaznuje s strogim zaporom, denarno globo in izgubo časti.

Osebe, ki so prisiljene, da državnemu uslužbencu nekaj dado zato, da dotični uslužbenec izpolni ali pravočasno izvrši svojo zakonsko dolžnost, pa same prijavijo to dejanje sodišču, lahko sodišče oprosti vsake kazni.

Važna je zlasti tudi točka, ki pravi:

Vsa državna in samoupravna oblastva ter vsi državni in samoupravni organi so dolžni staviti preiskovalnemu sodniku na njegovo zahtevo na razpolago vse akte iz uradnih arhivov

ne glede na to, ali so že rešeni ali še nerešeni, razen strogo zaupnih aktov ministrstev za zunanje zadeve ter za vojsko in mornarico.

Prav tako

so dolžni vsi denarni zavodi in vsa državna ter druga podjetja staviti preiskovalnemu sodniku na razpolago vse potrebne akte.

Če denarni zavodi ne store, kakor se od njih zahteva, se krivci kaznujejo z zaporom in denarno globo.

Vsak pravni posel, ki je sklenjen v škodo države ali samoupravnega telesa, ako je sklenjen po objavi tega zakona z osebami, ki so obsojene po tem zakonu, je neveljaven.

Škoda, ki je zaradi tega nastala, se mora poravnati, ako je dana možnost.

Da hoče zakon temeljito onemogočiti zlorabe, se vidi tudi iz tega, da

zahteva uvedbo poizvedb ako se opazi, da državni uslužbenec živi razsipno ter sumljivo nakupuje premičnine ali nepremičnine.

Če se dokaže sum, se mora uvesti kazensko postopanje proti osumljencu.

Vsak državni ali samoupravni uslužbenec, ki je obsojen po tem zakonu, izgubi službo.

H koncu naj še omenimo, da

velja ta zakon tako za državnega uslužbenca kakor za privatno osebo.

Kdor se bo dal podkupiti in kdor bo podkupoval, bo kaznovan. S tem strogim zakonom se bodo gotovo temeljito iztrebile zlorabe v državni upravi in v samoupravah, kar bo v največji ugled naše države.

Zaradi hude zime razredčene ozimne setve

Pomagajmo jim z umetnimi gnojili in branajmo jih, kjer zemlja to dopušča!

S strahom je pričakoval kmet, kakšne bodo ozimne setve pšenice in ječmena, kadar se staja sneg. Vendar so setve dosti dobro prezimile, le precej zredčene so.

Kako bomo dobili na teh razredčenih posetvah zadovoljiv pridelek? **Tako, da pognojimo ozimino z umetnimi gnojili in jo prebranamo.**

Katero umetno gnojilo pa bomo trosili? Nekdo je priporočal v «Kmetovalcu» čilski soliter. Sam čilski soliter bo sicer povzročil bujno žitno rast, obenem pa nam preti prav zaradi te prebujne rasti nevarnost poleženja, ki nam lahko znatno zmanjša pridelek in poškoduje njegovo kakovost. Najprimernejše je polno gnojilo **nitroloskal**, ki ga potrosimo ob suhem vremenu, ko se je tudi zemlja dovolj osušila, da se ne maže. Oziraječ se na gnojno stanje njive vzamemo na mernik posetve 30 do 50 kg tega gnojila. Edino s polnim gnojenjem dosežemo dober pridelek.

Za tem pa pobranamo posetve z ostro brano. Tako spravimo umetno gnojilo v zemljo, zrahljamo od jesenskega deževja in dolgotrajne zime zbito površno plast, uničimo kolikor toliko plevel, ki bi se sicer zabohotil, ter pripomoremo žitu, da se boljše obraste.

Mnogo je še med našimi kmeti predsodkov proti brananju ozimine. Kdor je pa enkrat poskusil, brana vsako leto, ker vidi ugoden učinek. Res je, da je pogled prve dni po pobranani njivi naravnost obupen in je nastal pregovor: Kdor ozimino brana, naj ne gleda nazaj. A to nas ne sme plašiti.

Glavno pravilo za brananje ozimine je, da branamo z ostro brano in da je zemlja dovolj osušena. Rahlih puhlic in peščenin ne smemo nikoli branati, ker je nevarnost, da populimo preveč rastlinic. Redka posetev pa ni nikaka ovira, nasprotno je prav brananje za take posetve možnost za zadovoljiv pridelek. K.

Vzdrževanje državnih in nedržavnih cest

Minister za javna dela je predložil vrhovnemu zakonodajnemu svetu v Beogradu dva zakona, ki urejata vzdrževanje državnih in nedržavnih cest enotno po vsej državi.

O vsebini zakonov se vé naslednje: Za državne ceste se smatrajo one, ki vežejo važna središča države med seboj ali z inozemstvom. Zaenkrat je teh cest približno 50. Mostovi na cestah tvorijo sestavni del cest. Ceste, ki v tem zakonu niso naštete, se proglašajo za državne ceste lahko samo s kralievim ukazom na predlog ministrskega predsednika. Kdor namenoma poškoduje državno cesto, mora povrniti povzročeno škodo. Ako krivca v roku 15 dni ni mogoče izslediti, mora škodo povrniti občina, na katere ozemlju je bila škoda storjena. Državne ceste moraio biti široke od 5 do 9 metrov, od katerih mora 4 do 6 metrov odpasti na vozni tir. Ovinki ne smejo imeti manjšega polumera od 50 metrov. Država lahko za potrebe državnih cest razlasti vsako posestvo, privatno ali javno. Za privatna posestva se plača odškodnina, javne korporacije pa morajo potrebno zemljo odstopiti brezplačno. Državne ceste, mostove in druge cestne objekte gradi in vzdržuje ministrstvo javnih del, ki lahko zahteva posebno odškodnino od vsakogar, kdor povzroča za vzdrževanje cest znatno večje stroške kakor ostali interesenti. Državne ceste, ki tvorijo del mestnih ulic, morajo vzdrževati dotične mestne občine. Ako je zaradi vremenskih nezgod prekinjen promet na kaki državni cesti, smejo oblastva pozvati na delo za odstranitev ovir vse okoliško prebivalstvo. Porabiti smejo tudi ves v bližini se nahajajoči materijal, potreben za popravilo. Materijal se naknadno plača po tržni ceni.

Pri Državni hipotekarni banki se bo osnova, poseben fond za popravilo državnih cest. V ta fond se bo stekala polovica trošarine in carine, vplačane za bencin, vrhu[illegible] [illegible]li takse, ki se na novo predpisujejo za vsa prometna sredstva. Istočasno se razveljavljajo vse dosedanje državne, oblastne in občinske takse na vozna sredstva. Iz tega cestnega fonda se bo uporabilo 40 odstotkov za državne, 60 odstotkov pa za druge javne ceste.

Štiri metre od ceste se ne sme graditi sploh nikak objekt; kovačnice in druge slične delavnice morajo biti oddaljene najmanj deset metrov, velike delavnice in industrijska podjetja pa najmanj 20 metrov od ceste. Izjeme so dovoljene le v mestih, ki imajo svoje regulacijske načrte.

Po zakonu o nedržavnih cestah bi imeli pet vrst nedržavnih cest, in sicer 1.) oblastne ceste I. in II. reda, 2.) občinske ceste, 3.) va-

ške, 4.) gospodarske in 5.) dovozne ceste k železniškim postajam.

Oblastne ceste vzdržuje oblast, ki pa more naložiti eno tretjino vzdrževalnih stroškov okrajnim cestnim odborom, na katerih ozemlju cesta leži. Oblasti in cestni odbori smejo pobirati posebne cestne doklade. Kadar naj se zgradi kaka nova oblastna cesta, se je treba najprej pogoditi o doprinosu korporacij in interesentov k gradbenim stroškom. Pri tem naj odpade na oblast približno 50 odstotkov.

Ceste in druge komunikacije, ki leže le na ozemlju ene občine, spadajo v izključno kompetenco dotične občine, ki se mora brigati za njih zgradbo in vzdrževanje. Isto velja za vaške ceste, ki služijo predvsem interesom dotične vasi. Stroške za zgradbo in vzdrževanje gospodarskih cest nosijo pa predvsem oni, ki te ceste uporabljajo, stroške za zgradbo in vzdrževanje dovoznih cest k železniškim postajam pa krije do ene tretjine oblast, drugo tretjino prispeva železniška uprava, ostanek pa zainteresirani okraji, občine in posamezniki. Tudi oblasti, okrajni cestni odbori in občine imajo pravico, zahtevati posebno odškodnino od vsakogar, ki bi ceste uporabljal prekomerno.

Vsak moški med 21. in 55. letom je obvezan, da dela štiri dni na leto na oblastnih in dva dni na občinskih cestah. Prav tako mora vsak lastnik tovornega avtomobila staviti vozilo na razpolago za vzdrževanje oblastnih cest dva dni in za vzdrževanje občinskih cest en dan na leto. To delo se more odplačati s 25 Din za osebno delo na dan, s 75 Din za delo z vozom in s 150 Din za delo z avtomobilom na dan. Prebivalstvo naj se kliče na delo v času, ko ni nujnega dela na polju.

Cestni odbori se osnujejo po vsej državi. V istem političnem srezu moreta biti tudi dva cestna odbora. Cestni okrajni odbor ima po številu prebivalstva 7 do 12 odbornikov in se voli na tri leta. Člani odbora ne dobe za svoje delo nikake odškodnine.

Oba nova cestna zakona se morata izvesti do 1. januarja 1930. Z njima se razveljavljajo vsi dosedanji cestni zakoni in cestne uredbe

Skodljivost enostranskega gnojenja

Mnogo se piše o poskusih z umetnimi gnojili. Med drugim tudi, da se gnojenje travnikov s superfosfatom najbolj izplača, ker nam dá najbolj očividne uspehe. Potrebno pa je, da se izpregovori par besed v razlago tega dejstva.

Superfosfate napravimo tako, da polijemo zmlete kosti z žveplenc kislino. S tem spravimo fosforjeve spojine v topljivo obliko, da se bolje razdele v zemlji ter jih rastline laže osvoje.

Ta žveplena kislina, ki jo spravimo potom superfosfatov v zemljo, pa razkroji v zemlji vedno tudi nekaj težko topljivih hranil, ki so že desetletja počivala.

Imamo podoben pojav kakor pri apnenju. Tu kakor tam pa nudimo rastlinam le po eno samo hranivo. To je ropanje zemlje, ki se bo maščevalo, če ne že nad nami, pa gotovo nad našimi sinovi. Nastopil bo čas, da

bo dajala s samim superfosfatom gnojena parcela manj in slabši pridelek kakor negnojena.

Ečno na kaliju bogate travnike, katerih ruša ima dovolj detelje, gnojimo s pridom s samim superfosfatom. Le-ta razkraja kalijne spojine v zemlji in daje s svojim apnom ter fosforno kislino obilo hrane deteljam, ki se silno opomorejo. Njihova bohotna rast okrepi izdatno korenine, da nudijo sosednim travam dovolj dušika. Tako smo sprožili s superfosfatom ves do tedaj mrtvi zaklad in ga uporabili v svoj prid.

Nastane pa vprašanje,

kako naj kmet dožene, ali je njegov travnik dovolj založen s kalijem.

Najenostavneje s poskusom. En ar gnóji le s superfosfatom, drugi ar poleg še s superfosfatom in kalijevo soljo, tretji ar s superfosfatom, kalijevo soljo in apnenim dušikom! Vendar velja pomniti si, da se trosi apneni dušik že v jeseni ali vsaj zgodaj pomladi (marca), če hočemo imeti učinek že tisto leto. Te poskusne parcele je treba vsaj trikrat po vrsti ponoviti in jih več let opazovati ter tehtati pridelek. Eno samo leto nam ne pokaže prave slike.

Drugi boljši način pa je ta, da pošlješ pet kilogramov zemlje (prsti) kmetijski poskusni in kontrolni postaji (Ljubljana in Maribor)

ter ti tam veščaki pregledajo tvojo zemljo glede na sestavo in hranilno moč. V zadnjih letih uporabljajo tako zvani Neubauerjev način. V prst, ki jo hočejo preiskati glede na snovi, ki jih morejo rastline vsrkati, posejejo rž. Ko poženejo mlade rastlinice, jih po 17 dneh s koreninami vred varno izpulijo iz zemlje ter jih sežgejo. V pepelu pretehtajo kalij, fosforno kislino, apno itd., ter doženejo, kaj tvoja zemlja najbolj potrebuje. Tako pomaga znanost kmetijstvu do bogatejših pridelkov.

Le eno slabo stran ima ta stvar. Premalo imamo takih državnih poskusnih postaj in razmeroma dragi so taki poskusi za naše male in srednje posestnike.

Politični pregled

Te dni je časopisje objavilo

besedilo spravne pogodbe in konkordata med Italijo in Vatikanom.

Spravna pogodba je čitateljem v glavnem že znana. Konkordat med Italijo in Vatikanom vsebuje med drugim določilo glede uradnega jezika, ki se ga imajo posluževati papeži in škofje pri občevanju z verniki. Določilo pravi: «Sporočila vernikom se bodo vršila

v italijanskem ali latinskem jeziku, toda duhovniško oblastvo lahko doda italijanskemu besedilu prevode v drugih jezikih.»

Nadalje obravnava konkordat zakon in ločitev zakona, verski pouk v šolah, papeške univerze in drugo. Glede pouka obstoji določba, da bodo verski pouk

vodili duhovniki in redovniki, za pomoč pa so jim lahko tudi učitelji in profesorji, ako so zato usposobljeni.

Predvsem pa je v konkordatu, ki velja za Italijo, zanimiva za nas določba,

da Sv. stolica zabranjuje vsemu duhovništvu in redovništvu, vpisati se v katerokoli politično stranko in delovati v njej.

Soteščan:

Grob ob zvoniku

(Povest iz sedanjosti.)

(Dalje)

«Mati, tega ne boste storili!» je nekoliko porasel. «Le poskusite, še tisto uro pojdem od doma.»

«Svojeglavec!» se je ustrašila njegove grožnje. «Še kesal se boš, a bo prepozno. Gornik še ni nikomur koristil, mnogim pa je že napravil škodo.»

«Ogibajte se ga vi, ako slutite, da vam nastavlja mrežo», jo je zbodel v svoji nejevolji. «Zame se ne bojte, moj načrt je, da ga ujamem v svojo zanko.»

Stoparica je umolknila. Zadela jo je nezaslužena opazka. Obenem jo je presenetilo, da sin zasleduje Gornika, čeprav ni vedela, kaj namerava.

«Kakor si boš postlal, tako boš počival», je zaključila svarilo. «Samo to te prosim: glej, da ne bo sramote!»

«Prisežem pri grobu ob zvoniku!»

Na glas je zajokala mati ob spominu na prerano umrlega moža, čigar smrt ji je naložila toliko breme. Zasolzil se je tudi Ivan, bolela ga je zavest, da je razžalil skrbno mater. Kako rad bi ji bil razkril, zakaj zahaja k Gorniku, a moral je molčati. Ljudje bi razgnali hrup ter mu otežili raziskovanje.

Stoparica se ni mogla premagati, da bi ne pokazala Minki tihega sovraštva. Kadar jo je srečala, je pogledala v stran ter ji ni dala besede, ako jo je nagovorila. Tudi hčeri je prepovedala z njo občevati.

Minka je hitro uganila, s čim si je nakopala sovraštvo. Prosila je Ivana, naj potolaži mater ter si izbere nevesto po njenem okusu — takšno, da ji ne bo na cesti umikala pogleda.

Ivan jo je tolažil: «Nimajo povoda te sovražiti. Ko bodo spoznali najino poštenost, ne bodo nasprotovali. Nikar jim ne zameri.»

«Boli me preziranje in zaničevanje. Ne veš, kako trdo stopajo na poti v cerkev mimo mene!»

«Bodi jim prijazna, nikar se ne razburjaj.»

Gornik ju je poslušal, srce mu je utripalo v peklenskem veselju. Nič mu ni bolj ugajalo, kakor da bi se Ivan sprl z materjo, tako da bi mu pokazala vrata ali pa, da bi maščevalno pobegnil. To bi mu olajšalo pot do smotra in odstranilo poglavitno oviro. Že si je v duhu vihal rokave, da porine voz čez klanec, odkoder bo kar sam zdrknil v dolino. Naščuvati mora mater proti sinu in sina proti materi, tako da se bosta začela sovražiti.

«Ivan, kakor čujem, bi radi s tabo pometali», se mu je priliznil. «Fant, ali nimaš poguma? Ti si edinec!»

Mladenič je hitro spoznal, da se ga hoče sosed znebiti. Najrajši bi ga bil zgrabil in treščil ob steno, a se je premagal v zanašanju, da ga bo po tej strani laže zelezel. Glasno mu je nekaj reklo, naj mu tukaj prizanese, ga bo že drugod bolj občutno potipal.

«Fant, ti si izobražen in veš, kaj ti je storiti», ga je navihano pohvalil. «Ali se boš pustil? Ne bodi neumen!»

«Materi ni lahko ustreči,» je omenil in čakal, kaj mu bo zopet natvezil.

«Zastonj ji delaš, niti dostojne obleke nimaš. Slabši si ko hlapec, ki ima vsaj letno plačo.»

«Mati varčuje, saj jih poznate.»

«To je skopost, a ne varčevanje. Ali boš vedno čepel doma kakor stara baba? Fant mora v družbo med svet, na zabavo in veselice. Vriskaj in poj, dokler si mlad, na starost se ti ne bo zljubilo.»

«Rad si požvižgam in zapojem, toda ko se spomnim očeta . . .»

Gorniku je zastala beseda, a si je hitro pomagal iz zadrege.

«Fant, ti nisi rojen za Podgorje», ga je prepričevalno povzdignil. «V mestu bi se povzpel na višek ter se naužil življenja, doma pa boš suženj do zadnjega dihljeja.»

Mladenič je skomignil z rameni in odšel proti domu. Njegovo srce ni bilo dovzetno za očitno hinavščino, vendar pa je bil zadovoljen, ker se je zopet za nekaj korakov približal svojemu smotru.

Istotako kakor pri sinu je spodletelo Gorniku tudi pri materi, kjer se je nadejal boljših uspehov. Zopet jo je zalotil nekega dne samo na njivi ter ji sitnaril tako dolgo, dokler se ni spustila v pogovor.

«Fant je pričel živeti. Roge ti bo pokazal», jo je začel podpihovati.

«Ljudje ga zapeljujejo», mu je odvrnila. «Ako bi me poslušal, bi se z nikomer ne ukvarjal.»

«Mesto mu diši, zato pa ni zadovoljen. Vsak ni poklican za kmeta in gorje mu, kdor

Iz Beograda poročajo,

da je konferenca med Jugoslavijo in Bolgarsko,

ki je v Pirotu obravnavala obmejna vprašanja obeh držav, končala svoje delo v popolnem soglasju.

V nedeljo je bilo v Ženevi

svečano podpisanih šest grško-jugoslovenskih konvencij,

ki obravnavajo jugoslovensko cono v solunski luki, uporabo železnišk proge Gjevgjelija-Solun, medsebojni poštno-brzojavni promet, živinozdravniško službo v jugoslovenski svobodni coni, carinske manipulacije ter tolmačenja in izvršne naredbe k prvim petim konvencijam. Konvencije sta podpisala zastopnik našega zunanjega ministra dr. Kosta Kumanudi in grški zunanji minister Karapanos. Konvencije bodo stopile v veljavo 17. aprila.

Za Slovenijo važna je

pogodba o medsebojni pravni pomoči med Jugoslavijo in Avstrijo.

Podpisana je bila ta pogodba že lani, a v veljavo je stopila 19. t. m. Mnoge njene odredbe so zlasti za slovenske kraje, ki se nahajajo v neposrednem avstrijskem sosedstvu, zelo važne. Jugoslovenska in avstrijska sodišča so po tej pogodbi obvezana si nuditi medsebojno pravno pomoč v civilnopravnih in trgovinskopravnih zadevah ter v zadevah nespornega sodstva. Pogodba varuje za primer smrti obojestranskim državljanom polno svobodo razpolaganja z lastno imovino na ozemlju druge države potom testamenta itd. Občevanje med našimi in avstrijskimi sodišči je neposredno.

DOPISI

ŽIBRŠČE. Pretekli teden smo pokopali enega najstarejših vaščanov Ivana Čuka, po domače Tumleta Dosegel je visoko starost 77 let. Bil je kot zastopnik Žibršč 20 let svetovalec v občinskem odboru v Rovtah. Zavedni slovenski grči blag spomin!

BLED. Pretečeno nedeljo so priredili smučarji na Bledu tekmo, ki je pokazala veliko sigurnost že v skokih z druge skakalnice. — Ledena plošča zginja. Prava pomlad je že pod blejskim gradom. Ves hrib je kopen in poln pomladnega cvetja. — Blejski igralci se pa pripravljajo na vprizoritev igre «Vstajenje», katero bomo imeli priliko videti že na cvetno nedeljo.

ZASIP PRI BLEDU. Kakor je prišel gostovat letošnjo zimo radovljiški Sokol na Bled, tako smo tudi mi posetili sokolsko gledališče na Bledu trikrat: prvič z igro «Krivoprisežnik», potem s pevskim koncertom, zadnjo nedeljo pa smo ponovili igro «Stari in mladi».

RAČNA. Dne 8. t. m. je bilo še deset stopinj pod ničlo. Sneg se jako počasi taja, in sicer zato, ker skoro ni dneva, da bi ne bilo burje. — Dne 11. t. m. je bil v Račni sejem. Prignali so toliko živine kakor menda še nikdar doslej. — Vesele velikonočne praznike uredništvu, upravi in bralcem «Domovine»!

STUDENEC PRI KRŠKEM. Županstvo Studenec (okraj krški) naznanja, da bo letni živinski in kramarski sejem namesto 31. že 27. t. m. Kupci in prodajalci vljudno vabljeni.

SV. JERNEJ PRI LOČAH. Na tukajšnjem šolskem odru bo v nedeljo in ponedeljek, 24. in 25. t. m., ob treh popoldne vprizorjena igra «Roza Jelodvorska». Vabljeni so domačini in okoličani.

SLOVENJGRADEC. Velika dobrotnica v minuli zimi revnim šolarjem je bila v Slovenjgradcu vdova po znanem dijaškem «očetu» dr. Ferdu Pirnatu gospa Adela dr. Pirnatova. Med opoldanskim odmorom je delila ubogi deci dinarje za kruh ali pa jim sama kupovala kruh, popolnoma z zmislu pokojnega soproga, katerega so otroci kar čakali na cesti, da jih je iz pisarne grede povedel k peku. Plemenito delovanje blage gospe zasluži javno zahvalo in posnemanje.

TRBOVLJE. (Smrtna kosa.) Zadet od srčne kapi je umrl 13. t. m. ugledni Trbovljčan g. Ferdo Arzenšek, star 42 let. Ob 17. se je pripeljal še z avtomobilom s kolodvora. Ko je bilo treba ob 6. zopet na kolodvor z avtomobilom, Arzenška ni bilo nikjer. Po daljšem iskanju so ga našli v garaži v avtomobilu. Poklicani zdravnik dr. Baumgarten je mogel ugotoviti le smrt za srčno kapjo. Pokojni Arzenšek je iz stare, ugledne trboveljske družine. Dovršil je par letnikov učiteljišča, potem pa je odšel v Ameriko, kjer si je pridobil nekaj premoženja in se tam tudi oženil. Pred par leti se je vrnil s svojo ženo v domovino. Kmalu po povratku je prevzel gostilno v Sokolskem domu, pozneje pa je ustanovil avtomobilsko podjetje, ki je dobro uspevalo. V obratu je imel tri avtomobile. Pokojni Arzenšek je bil tihega in mirnega značaja ter nad vse uslužen. Vsakomur je napravil rad uslugo in vsi Trboveljčani ga bomo pogrešali. Narodnim društvom je bil vedno dobrosrčen podpornik. Zapušča žalujočo vdovo in mnogo sorodnikov. Vrlemu možu blag spomin, sorodnikom pa naše najiskrenejše sožalje!

VOJNIK. Trg Vojnik bo tudi dobil velik spomenik v spomin žrtvam svetovne vojne. Spomenik bo prav lep in bo delo trajalo več mesecev. Seveda bo treba tudi mnogo denarja. Dolžnost vseh je, da priskočijo odboru s sredstvi na pomoč. Nekatere rodbine še niso prijavile odboru imen vojnih žrtev; naj to store takoj. Občine trg Vojnik, Škofja vas, Višnja vas in Bezovica bodo prevzele pokroviteljstvo ter bodo tudi po svojih močeh podpirale akcijo.

MALA NEDELJA. Tukajšnja sadjarska in kmetijska podružnica sta priredili letos že več poučnih predavanj. Za nedeljo 17. t. m. je dalo Narodno kulturno društvo dvorano ter kinematografski aparat brezplačno na razpolago. Vršili sta se zelo zanimivi filmski predavanji g. inž. Rada Laha. Obe predavanji sta bili dobro obiskani. Žal, se je opazilo, da je pomanjkanje dvojnih vrat (prevelika svetloba) vplivalo na jasnost slik. Vladal je tudi precejšen mraz, ker zaradi pomanjkljivega stropa dvorane ni bilo mogoče izdatno razgreti. Upati je, da bodo vsa društva po svojih močeh pomagala, da se bo dvorana lahko že letos tako izpopolnila, da bo tudi pozimi, ko je najbolj primeren čas za predavanje in druge prireditve, v vsakem oziru uporabna.

MALA NEDELJA. Zaradi nepredvidenih zaprek se je morala proslava petletnice Društvenega doma Narodnega kulturnega društva z vprizoritvijo igre «Prisega ob polnoči» preložiti na nedeljo 21. aprila. Igra se bo ponovila v nedeljo 5. maja. Obakrat s prosto zabavo.

VERŽEJ. «Prisega ob polnoči», drama v štirih dejanjih. To pristno kmetsko, lahko razumljivo, lepo, a nadvse poučljivo dramo bo priredilo Bralno društvo v Veržeju na velikonočni ponedeljek 1. aprila v društveni dvorani g. Hedžeta. Vse, ki hočejo videti res nekaj lepega, ob-

---

je prisiljen. V tej zavesti ti bo zrasel čez glavo.»

«Do dela ima veselje in do živine. Še preveč se trudi, bojim se, da bi mu ne škodovalo.»

«Pa ima tudi svoje muhe. Ali ne opaziš, kako je zamišljen? Zmirom nekaj sklepa in ugiba. Ta ti bo še delal preglavice! Jaz bi ga predrugačil.»

«Drugo leto pojde k vojakom. Težko ga bomo pogrešili.»

«Ako ne bo že prej popihal. Nekaj takega se mi dozdeva.»

«Ali misliš?» je vzdihnila, čeprav mu ni verjela.

«Nikar mu ne brani, ako bo hotel oditi. Pokaži, da si mati in gospodinja. Ne ti, marveč otrok se mora ukloniti.»

Na dolgo in široko ji je razlagal, kako bi postopal z nepokornim sinom. Stoparica ga ni poslušala, njene misli niso bile pri njegovem gobezdanju. Prepričala se je, da Gornik ni Ivanov prijatelj, pa se tudi ne bosta nikdar sprijaznila. Ponovno je zaslutila nevarnost, da ga bo zlobnik — ako bo le mogel — spravil v nesrečo.

«Ivan, čuj, Gornik ti je zahrbten sovražnik», ga je nekoč opozorila.

«To vem že davno», je priznal brez bojazni.

«Pa se mu ne izogibaš? Zakaj se podajaš v nevarnost?»

«Zato, da se bova nekoč pošteno pomenila.»

«O čem?» se je zganila. Skrb in radovednost je govorila iz njenega vprašanja.

«Temeljito bova obračunala. Danes vam še ne morem natanko razložiti.»

«Čuvaj se ga, resno te opominjam.»

«Nikar se ne bojte. Samo toliko se z njim ukvarjam, kolikor je neobhodno potrebno.»

«Ne vem, zakaj bi bilo sploh potrebno.»

Ivan je zmignil z rameni ter ji ni ničesar odgovoril. Resnice ji ni mogel povedati, lagati pa tudi ni mogel rodni materi. Saj bo itak dovolj presenečenja, kadar bo razkrito, kar je zavito v temo. Zopet bodo tekle solze, stare bolečine se bodo ponovno razbolele.

Odslej ni več tako pogosto zahajal h Gorniku in še takrat se ni nikdar dolgo zamudil. Rad bi bil pospešil korake, a nekaj ga je svarilo, naj se ne prenagli. Bolje je polagoma napredovati, kakor se nepremišljeno zaleteti.

Razen napredovanja je naletel na razne težkoče in ovire. Gornik se mu je pričel nenadoma umikati, ako je le mogel, se mu je skril in odšel po opravkih. Vprašal je Minko, ki mu je pritrdila, da se mu oče izogiba, ni pa mu mogla pojasniti, zakaj se prikriva.

«Tako nekam čudno jih je spremenilo», mu je nekoč strahoma razodela. «Bojim se, da jih bo zmešalo.»

«Kako si jih pa spoznala?» se je zanimal za njegovo bolezen.

«Kadar so sami, se pogovarjajo. Zvečer jih je groza, kakor bi videli prikazen.»

«Kaj pa govorijo?»

«Nič jih ne razumem. Preden zaspijo, godrnjajo, da grmi po uljnjaku. Kar groza jih je poslušati.»

«Pa jih kaj poslušaš?»

«Ne upam se blizu, ker včasih tudi vstanejo in hodijo okrog uljnjaka...»

«Hm, bolehajo, bolehajo», je potrdil njene slutnje. Najrajši bi se ji bil zahvalil za važne podatke, kakršnih se ni nadejal. Ponujala se mu je izredna priložnost: starec si brezdvomno lajša krivdo in hladi pekočo vest. Nekaj bo že izbleknil, ako mu leži na duši greh umora.

Čim se je znočilo, se je oprezno priplazil k uljnjaku in počenil za bezgov grm. Postelja je glasno škripala — po njej se je premetaval starec med bolestnim stokanjem in ječanjem.

«Spati ne morem», je vzdihoval. «Uh, ko bi mogel vsaj spati, spati! Potreben sem miru in počitka.»

«Da bi le povedal, kaj ga vznemirja», je čakal Ivan v svojem skrivališču.

«Kako bom spal, ko pa nimam miru...» je zmedeno nadaljeval. «Toliko jih je zunaj...»

«Hudirja, pa me ni že zaslutil?» se je ustrašil in pomaknil za grm.

«Vdrli bodo ter me napadli... Zapah bo odletel... S sekirami bodo vlomili...»

Na drevesu je skoviknila sova. Starec je utihnil, na kar je vstal in zakričal: «So že tukaj! S čim se bom branil? Kdo mi bo pomagal?»

«Aha, njegova vest ni čista!» ga je obsodil Ivan za grmovjem. Pričakoval je nadaljnjega razkritja, vsako besedico je pritegnil na ušesa.

«Kladivo imam...» se je nekoliko pomiril, a se je mahoma zopet razburil. «Hu, tisto kladivo... Pa ga ne primem... Ne bom jih s kladivom... Nikoli, na večne čase...»

enem pa preprostega, opozarjamo že danes na to predstavo. Naj je nikdo ne zamudi! Letošnje leto se je ta drama predstavljala že na neštetih odrih ter doživela takšen uspeh, da so jo ponekod ponovili po štirikrat in še večkrat. Dvorana g. Hedžeta je zelo prostorna, z novim, lepim odrom in lepo električno razsvetljavo. Zato naj ne bo nikomur žal za par dinarjev, ki jih bo žrtvoval za vstopnino. Predprodaja vstopnic pri g. Bobnarju v Verženju. Torej na velikonočni ponedeljek vsi k «Prisegi ob polnoči»!

SV. BARBARA NIŽE MARIBORA. (Smrtna kosa). Tu je umrl za srčno kapjo 15. t. m. posestnik Peter Kamlar iz Zimice, star 69 let. Rajnik je bil svoj čas župan, tajnik pa mnogo let. Ljudem je bil vedno na razpolago z dobrimi nasveti in s sestavljanjem raznih prošenj. Zaradi svoje delavnosti, štedljivosti in kremenitosti ga je vse visoko spoštovalo. Pogreba se je zato udeležilo izredno mnogo ljudi. Svetel mu spomin, žalujočim naše sožalje!

LIBELIČE. (Smrtna kosa.) Te dni je umrl v 28. letu starosti upokojeni nadučitelj Matija Mencin, oče v učiteljskih vrstah znanega učitelja g. Rudolfa Mencina. Pokojnik je užival daleč na okrog velik ugled in je bil med ljudstvom izredno priljubljen. Bodi zaslužnemu vzgojitelju ohranjen blag spomin!

GOSPODARSTVO

Kmetijski pouk

ŠTEVILO ŽIVINE PO NAŠIH KMETIJAH.

Za napredek živinoreje v enem ali drugem kraju ni merodajno število živine, dasi je ves njen razvoj presojati tudi po številu, ampak je merodajna kakovost živali. Številčno je pri nas živinoreja dosti bogata, toda po kakovosti pa še močno zaostaja. Naša naloga je, da dvignemo našo živinorejo pred vsem po njeni kakovosti in vrednosti za užitek. To pa je mogoče le na ta način, da dvignemo pridelek krme ali pa, če bi to ne bilo mogoče, da znižamo število živine. Eno ali drugo. Kaj nam pomaga številnejša živina, če ji pa manjka pogojev za napredek in njeno hasnovitost, ki jih je zazreti pri nas pred vsem v zadostni in dobri prehrani? Slabo rejena živina nima ne prave vrednosti (in se težje proda), niti ne daje povoljnega užitka. Tudi njen gnoj je manj vreden, kar se pozna na manjši rodovitosti zemlje. Zaradi tega vidimo, da se vrednost živinoreje v posameznih krajih presoja povsod le po kakovosti živine in po vrednosti njenega užitka.

Slabši užitek, ki ga imamo po naših krajih, gre le na rovaš slabše reje in slabšega krmljenja. Če hočemo popraviti, kar smo doslej grešili, imamo edino ta izhod, da spravimo pridelek krme v ravnotežje s številom živine, ali z drugimi besedami rečeno, da redimo po naših kmetijah le toliko živine, kolikor je moremo v navadnih ali rednih letih čez zimo dobro prehraniti. Nič več. Za zimsko krmljenje pridelana krma bodi torej merilo za število živine, ki jo lahko z uspehom redimo na kmetiji, kajti za poletni čas se že pridela potrebna krma, po zimi jo pa redno zmanjkuje. Nikakor ne gre, da bi živina ob navadnih letinah trpela v zimskem času zaradi nezadostne klaje, kakor se to pri nas dogaja. Skoraj ne poteče leto, da bi živina ne prihajala koncem zime mršava iz naših hlevov. S tako zimsko rejo ne pridemo do nobenega uspeha. Naša živina mora po zimi in po leti dobiti zadosti dobre krme, da bo prav uspevala in da se bo dvignila njena vrednost.

Če trpimo na rednem pomanjkanju krme v zimskem času, potem je rajši znižati število živine, če ne moremo na noben način dvigniti pridelka krme. Ali pri nas se da še povsod zvišati pridelek krme in s tem izravnati škodo, ki jo sedaj trpimo zaradi pomanjkanja krme, oziroma zaradi slabe reje v zimskem času. Živina mora biti dobro rejena, da bo več uspeha. S pomanjkljivo rejo ne pridemo do nobenega pravega uspeha.

REZATEV V POZEBLIH VINOGRADIH.

Letos so naši vinogradi silno trpeli, saj je bilo mraza do 30° C, kar je za pozebo trt več ko dosti. Pri takem mrazu se ni čuditi, da je bila pozeba tako splošna. Pozebla so seveda najbolj očesa na poganjkih (rozgah), zlasti na tistih, ki so moleli iz snega in kojih očesa so bila obrnjena proti solncu ali na južno stran.

Priporočalo se je, da naj vinogradniki počakajo z rezatvijo, da se bo videlo, koliko je še živega na trti, koliko očes je pozeblo. Za rezatev je namreč važno poznati obseg letošnje pozebe. Pozebljena očesa se pa tudi že sedaj poznajo, preden trta odžene, in sicer na tem, da so očesa v sredi rjava ali črna namesto da bi bila živo zelena. Če prerežemo oko po čez, mora biti vseskozi lepe zelene barve. Lahko je pozeba pa tudi tako velika, da je tudi les pozebel, kar poznamo na porjaveli barvi lesa.

Mnogi vinogradniki pa že sedaj režejo, preden je začela trta odganjati. Pri tako zgodnji režnji je pa potrebno, da se s pregledovanjem očes in rozg najprej sami prepričamo, kako daleč sega vsa pozeba in da na podlagi tega ogleda uravnamo vso rezatev. V to je pa treba, da pri vseh glavnih sortah poskusoma narežemo očesa in les, in sicer na večjem številu pogajnkov ali rozg, da se prepričamo, koliko očes je pozeblo in če je tudi les prizadet.

Pri letošnji rezavi moramo biti zelo previdni, posebno pri zgodnji, da si vzlic pozebi zagotovimo primerno letino. Če najdemo, da so močni poganjki bolj pozebli kakor slabejši, kar se večkrat zgodi vsled bujnejše rasti po gnojilih in kasnejši dozorelosti, potem je bolje puščati za napnence (locne, šparone) slabejše poganjke, ki so zdravi. Če so očesa samo na solnčni strani pozebla, je delati napnence po 10 do 15 očes, namesto po 8 do 10, kakor navadno, da dobimo zadosti rodnih očes. Kar požene iz stranskih očes je vse pozneje omandati (obrati), ker ne dajejo zaroda.

Če so poganjki, ki so moleli iznad snega, sploh pozebli, je napraviti iz poganjkov, ki so ležali v snegu, namesto napnencov po več reznikov (palcev, čepov) na tri očesa, da si ohranimo potrebno rodovitost. Vsi poganjki pa morajo biti na dvoletnem lesu, da bodo rodovitni, kajti iz starega lesa ni dobiti v tistem letu rodnega lesa, kar je znano tudi našim vinogradnikom. Le če bi kazalo trto znižati, je pustiti spodaj na starem lesu kratek palec z enim očesom.

*

Popravek. V članku «Naprave novih travnikov» v zadnji «Domovini» se mora glasiti stavek sredi predzadnjega odstavka: «Ko je oves zagrnjen in njiva z brano (ne travo) poravnana, je posejati travna in deteljna semena . . .»

Z drevesa se je spustila sova na uljnjak, na leseno streho, v katero je zasadila ostre kremplje. Nastalo je močno ropotanje. Oči so se ji svetile kakor ogenj, njeni glasovi so sličili otroškemu ječanju.

«Proč od tukaj!» je zarjul ko obseden. Sunkoma je odprl vrata ter jo ubral za Ivanom, ki je pobegnil izza grma. Ni se mu umaknil iz strahu, marveč zato, da ne bo vedel, kdo ga zalezuje. Tako mu je velel razum, voditelj njegovih načrtov. Jezil se je nad neprevidno ptico, ki mu je pokvarila zanimivo opazovanje.

Čeprav sta Ivan in Minka molčala, vendar so sosedje kmalu opazili Gornikovo spremembo ter si jo razlagali kot neko posebno bolezen. Vedeli sicer niso drugega, kakor da se jih ogiba, da je nekam potrt in otožen ter da se vedno sam s seboj pogovarja. Sicer še ni izbleknil kakšne budalosti, semintja je bil celo preudaren, toda včasih ga je prijelo. «Mu bo že prešlo,» so menili izkušeni možje, ali pa bo podlegel.»

Kadar so vaščani obirali Gornika, Ivan ni hotel pokazati nikakega zanimanja. Prav mu je bilo, da je govorica o očetovi smrti polagoma utihnila. Tudi Klopova Jera je umolknila, čim je opravila skrivnostno naročilo ter ni hotela z nikomer več občevati. Samo z Minko sta se še pogovorili, kadar ji je prinesla kako darilo.

Na Ivanove nade je padla gosta jesenska megla. Da jo bo pregnalo toplo pomladno solnce, ni mogel pričakovati, ker bo moral pomladi oditi k vojakom. V vasi pa ni bilo nikogar, ki bi nadaljeval njegovo delo. Najbolj se je že zanesel na Minko: ponovno mu je že dokazala, da je vredna njegovega zaupanja.

Zadnji mesec pred odhodom v vojake je bil Ivan večkrat pri Gorniku. Navadno sta bila z Minko sama, oče je spretal drugo zanko, v katero ju je hotel zajeti.

«Ako bosta sama, se jima bo nazadnje nekaj pripetilo», je računal, kadar ju je našel v prijateljskem razgovoru. «Priložnost naredi tatu in posledice bodo usodne . . . Stoparica ga bo zapodila od hiše, ako ne bo pobegnil že prej — pred sramoto. Takrat mi bo hvaležna za prst, ki ji ga bom pomolil, nekam se bo morala nasloniti.»

Umazana želja se mu ni izpolnila. Ivan in Minka sta varovala svojo mladost kot pomladno cvetico pred slano in viharji. Na njunem nebu so sijale zlate zvezde v neskaljenem sijaju.

Na zadnjem sestanku sta bila silno potrta. Morila ju je bridkost ločitve: Minka se je bala osamelosti, vedela je, da ne bo imela nikogar v težkih uralh. Ivana pa je bolelo, ker ni izvršil svojih načrtov. Smrt njegovega očeta je še vedno zavita v temo in zdaj mora ustaviti zasledovanje. Seveda ga bo nadaljeval, čim se povrne od vojakov, a do takrat se bo najbrž mnogo spremenilo.

«Očeta boš težko še videl», mu je omenila s solzami, ko je stisnil ob slovesu njeno desnico.

«Devet mesecev bo kmalu minilo», je skušal ublažiti njeno žalost.

«Vsak dan so slabši. Ne veš, kakšni so ponoči v ulinjaku.»

«Nekaj mi je znano», ji je zaupno namignil. «Menda si domišljujejo, da jih bo nekdo napadel. Kdo ve, zakaj jih bega misel na kladivo.»

«Tudi jaz sem radovedna. Večkrat ga omenjajo, kadar so sami, in menijo, da jih nihče ne posluša. In s kakim studom ga odklanjajo! Sam Bog ve, kaj to pomeni!»

«Vse kaže, da jih muči kakšna živčna bolezen.» Komaj se je zadržal, da ji ni odkril pravega povoda. Morda bi mu bila celo hvaležna, saj se neprestano trudi in išče vzroke očetove spremembe.

«Pa naj reče kdo, kar hoče — smrt vašega očeta jih je tako prevzela. Od takrat, ko so jih našli na kozolcu, so popolnoma drugačni.»

«Takšna smrt marsikoga pretrese», je potrdil njeno domnevanje. Skoro mu je zdrknila z jezika odkrita beseda, a se je premagal zaradi Minke, katero je itak že ranila njegova ločitev. Ne sme ji povečati bolečine — zdaj pred odhodom, ko ni več časa za tolažbo in nima hladilnega leka. Tri leta se je trudil in prav zdaj mu dozoreva sad, ko ga ne more več obrati.

«Bojijo se, da bi jih ne zadela enaka usoda», je pomilovala očeta. «Zato so tako preplašeni in potrti.»

«Minka!» jo je zaupno pogledal. «Kakšno pa je tisto kladivo, o katerem vedno govorijo?»

«Navadno čevljarsko kladivo. Od nekdaj je pri hiši, hranijo ga pod posteljo v ulinjaku.»

(Dalje prih.)

Tedenski tržni pregled

ŽITO. Brez omembe vrednih sprememb v cenah. Položaj napram zadnjemu poročilu nespremenjen.

ŽIVINA. Nespremenjeno.

JAJCA. Cene so dalje nazadovale zaradi večje produkcije. Nakupovalne cene se gibljejo sedaj med 1 do 1·20 Din za kos.

Cene tujemu denarju

Na zagrebški borzi se je dobilo v valutah:

1 dolar za 56·20 do 56·40 Din;

v devizah:

1 avstrijski šiling za 7·99 do 8·02 Din;

1 nemška marka za 13·50 do 13·53 Din;

1 italijanska lira za 2·97 do 2·99 Din;

1 dolar za 56·75 do 56·95 Din;

1 francoski frank za 2·21 do 2·22 Din;

1 češkoslovaška krona za 1·68 do 1·69 Din

1 madžarski peng za 9·83 do 9·86 Din.

Kratke vesti

= **Dražba kož divjačine** bo 25. t. m. v prostorih velesejma v Ljubljani. To je letos že druga taka prireditev. Neugodno je bilo za naše lovce prej, ko so zaradi nezadostnega smisla za organizacijo prodajali razkropljeni po vsej državi kože za cene, ki so jo diktirali drugi. Njihova rešitev je baš v teh organiziranih kožnih sejmih, kar je posebno potrdila letošnja januarska dražba, ko so bile za prvovrstno blago dosežene celo višje cene kakor so bile na svetovnih trgih. Koristi teh organiziranih prodaj kož, ki jih prirejata Ljubljanski velesejem in Slovenska lovska zadruga roko v roki pod imenom «Divja koža», danes ne uvidevajo samo slovenski lovci, ampak tudi ostale pokrajine države. «Divja koža» si čimdalje bolj osvaja tudi vzhodne pokrajine naše države, od kjer prihaja v Ljubljano mnogo dragocenega blaga, pa tudi kupcev. «Divja koža» je tudi za 25. t. m. dobro založena z blagom. Kdor svojih kož še ni odposlal, naj to nemudoma stori. Razen domačih kupcev so najavljeni še kupci iz Avstrije, Nemčije, Italije, Češkoslovaške, Poljske in Anglije.

DOMAČE NOVOSTI

* **Naročnike in druge čitatelje opozarjamo** na današnjo prilogo uprave «Slovenskega Naroda», ki vabi na naročilo tega najstarejšega in najcenejšega slovenskega dnevnika. «Slovenski Narod» izhaja vsak dan popoldne in ga dobi velik del Slovenije še istega dne, ko izide. Mesečna naročnina za «Slovenski Narod» znaša samo 12 Din.

* **Kraljevo bivanje v Zagrebu in na Bledu.** Kakor poročajo iz Zagreba, bo državna cesta, ki vodi iz Zagreba v Brezovico preko Save, v kratkem času popravljena. Obenem bodo izvršena tudi dela v dvorcu nadškoda dr. Bauerja v Brezovici, ki bo prirejen za kraljevo bivanje. S kraljevsko rodbino bo prišel v Zagreb tudi močan oddelek kraljeve garde, ki se bo nato iz Zagreba preselila naravnost na Bled.

* **Rumunska kraljica v Ljubljani.** Na potu v Pariz je te dni prispela do Ljubljane rumunska kraljica Marija s svojim spremstvom. Naša kraljica Marija je svojo mater spremljala med vožnjo skozi našo državo do Zagreba.

* **Koncerti slovenske operne pevke v Ameriki.** Kakor poroča newyorški «Glas Naroda», je 24. februarja gospa Pavla Lovšetova, znana pevka v ljubljanski operi, priredila v Newyorku koncert, ki ji je sijajno uspel. Umetnici je bil izročen krasen šopek cvetic. Gospa Lovšetova je za par tednov odgodila svoj odhod v domovino. Zaradi izrednega uspeha, ki ga je imel njen nastop skupaj z baritonom Šubljem, sta oba umetnika prejela vabilo za enak nastop v Detroitu, Milwaukeeu in Chicagu.

* **Razpust Orjune.** Te dni so bile razpuščene Orjuna in podobne organizacije v državi. V Sloveniji se je razpust izvršil le v mariborski oblasti, ker v ljubljanski oblasti je bila Orjuna razpuščena že prej.

* **Nov prosvetni šef v Ljubljani.** Po vesteh iz Beograda je vršilec dolžnosti šefa prosvetnega oddelka v Ljubljani dr. Karel Capuder razrešen dolžnosti, na njegovo mesto pa je imenovan dr. Dragotin Lončar, ki je bil pred dr. Capudrom voditelj prosvetnega oddelka pri velikem županu in pozneje nekaj časa ravnatelj muzeja v Ljubljani.

* **Zakon o pobijanju rastlinskih bolezni in škodljivcev.** V kmetijskem ministrstvu je bil te dni izdelan načrt zakona o pobijanju rastlinskih bolezni in škodljivcev, ki naj nadomesti dosedanje tozadevne pravilnike. Načrt zakona je bil dostavljen vsem kmetijskim organizacijam v izjavo.

* **Sokolska prvaka Štukelj in Primožič v Budimpešti.** V petek sta odpotovala naša sokolska olimpijca Štukelj in Primožič v Budimpešto, kjer sta nastopila na akademiji madžarske telovadne zveze.

* **V Franciji dobi delo 5000 delavcev.** Največja francoska organizacija za priseljevanje, ki je pod nadzorstvom francoske vlade, namreč Francoska generalna družba za priseljevanje, je dobila dovoljenje naše vlade za zbiranje in odpravljanje poljskih delavcev na delo v Francijo. Francija je danes edina država, v kateri ne vlada brezposelnost in v kateri obstoji možnost zaslužka za naše brezposelne delavce.

* **Razpisane pogodbene pošte.** Direkcija pošte in telegrafa v Ljubljani je razpisala službe pogodbenih poštarjev pri naslednjih, do sedaj državnih poštah: Loka pri Zidanem mostu, Cerklje ob Krki, Hoče, Nova vas pri Rakeku, Zgornja Sv. Kungota, Dravograd, Gorenja vas, Križe na Gorenjskem, Lukovica, Juršinci, Križevci v Prekmurju, Cankova, Podplat, Sv. Trojica v Slovenskih goricah, Loški potok, Rogaševci, Sv. Pavel pri Preboldu, Krmelj in Podnart. Prošnje je treba vložiti na direkcijo do 22. t. m.

* **Proti trpinčenju živali.** Ministrstvo za notranje zadeve je velikim županom razposlalo navodilo, v katerem poudarja, da iz raznih krajev prejema številne pritožbe o trpinčenju živali. Zlasti maloletniki love ptice-pevke ter jih javno prodajajo, kar je zabranjeno. Kjer bi se to opazilo, naj se ptice takoj vzamejo in izpuste, dotičniki pa kaznujejo. Mladina pogostokrat tudi uničuje mlado drevje in grmičevje po nasadih in parkih, a je nikdo za to ne kliče na odgovornost.

* **Zakaj se ne dovoljuje izseljevanje v Kanado.** Naš izseljenski komisarijat je obvestil vsa oblastva, da je kanadska vlada znatno omejila priseljevanje poljskih delavcev v svojo državo, zaradi česar je ustavljeno izdajanje potnih listov za Kanado.

* **Poljski delavci za Nemčijo.** Lanska pogodba o zaposlenju naših poljskih sezijskih delavcev v Nemčiji je obnovljena za leto 1929. Ker

---

Jos. Kostanjevec:

Iz nekdanjih dni

(Dalje)

Vinjen je bil do nezavesti, zmršeni so bili lasje, in obleka vsa povaljana in blatna. Ležati je moral nekje v nesnagi dolgo časa. Hrast ga je slekel in spravil v posteljo. Ni se ga upal pustiti samega, sedel je za mizo, prižgal luč, hotel je čakati toliko časa, da se revež prebudi in pride k zavesti. Dolga je bila noč. Rejec se ni zbudil, težko so se mu vzdigovale prsi, vzdihoval je in se v spanju obračal zdaj na to zdaj na ono stran. Včasi je zakrilil z rokami po zraku, toda roke so kmalu upadle in trudne obležale vrhu odeje. Včasi so se izvili čudno hripavi in neubrani glasovi iz napol odprtih ust in motili nočno tišino. Hrast je potrpežljivo čakal, bil je zlata duša pri vsej svoji trdi zunanjosti, ki so mu jo naprtili sivi velikani, obrobljajoči oni svetli del zemlje Goriške, ki je bila njegova domovina. Polagoma se je začelo daniti, šipe v oknu so bile rosne kakor bi se bile kopale, rdeč pramen jutranje zore se je odnekod pričaral na nasprotno steno. Hrast je odprl okno, svež jutranji zrak je dahnil v njo, ulica tam zadaj je oživela, začulo se je ropotanje vozov, priganjanje konj, za tem trdi, enakomerni koraki vojaštva, odhajajočega nekam ne dnevne vaje. V tem se je Rejec prebudil. Težko so se mu odprle oči in gledal je začudeno okoli sebe. V prvem hipu ni vedel, kje da je. Tedaj je pristopil k njemu Hrast. Ustrašil se ga je. «Kaj pa ti tukaj, odkod si se vzel?» je vprašal začudeno. Hrast mu je položil roko na vroče čelo in ga pogladil. «Umiri se še nekoliko», je dejal. Zatisni oči, da se tvoja notranjost ublaži, potem se pomeniva vse drugo.» Stopil je zopet k oknu in razmišljal o vsem, kar je zadnje ure doživel in o čemer je razmišljal že vso noč. Vsi dogodki so se vrtili v krogu okoli njega, iz tega kroga se ni mogel izmotati. Tedaj je začul s postelje hlipanje. Rejec je jokal kakor otrok, debele solze so polzele po njegovih bledih licih. Kaj ti je, je hotel vprašati Hrast, toda tisti hip se je premislil in molčal. Soba se je hipoma napolnila s svetlobo, zdanilo se je popolnoma. Rejec se je naenkrat dvignil, potegnil z rokami preko oči in obraza in stopil s postelje. Naglo se je umil in oblekel. «Pojdiva, tovariš Hrast, tukaj je pretesno», je dejal. «Toda čakaj, da pogledam, koliko imam denarja. Včeraj, se mi zdi, da sem nekaj zapravil po nepotrebnem, toda toliko, da plačam takso za izpit, mislim, da še imam.» Potegnil je listnico iz žepa in odprl. Kakor okamenel je obstal, oči so se mu izbulile, vsi predali so bili prazni, samo nekaj drobiža se je skrivalo v zadnjem. Hipoma se mu je vrnil spomin, včerajšnji dan se je v vsej svoji nagoti pojavil pred njim. «Propalica!» je vzkliknil v divjem obupu, «ubil si očeta in mater, nisi več vreden, da živiš!» Sesedel se je na stol in tolkel z glavo ob mizo... Nočem popisovati nadaljnjega, sam si lahko misliš in predstavljaš, kako se je izvršila ta scena, je končal Polde.

«Sedaj si lahko predstavljaš, prijatelj Ivan, čemu sem prišel k tebi», je dejal Milost. «Rejca je treba rešiti iz tega obupnega položaja, treba ga potegniti iz mlake, ki je v njo zabredel samo po neizkušenosti in nesreči. Priskoči mu na pomoč, prijatelj, zahvala ti ne bo izostala! Naša podporna zaloga je do malega izčrpana, za sedaj ne moremo nobenemu več pomagati. Stori to in videl boš, da si pomagal vrednemu človeku.»

Ivan ni dolgo pomišljal.

«Nimam sedaj bog ve koliko, toda nekaj se bo dobilo», je odgovoril. «Koliko potrebuje?»

«Samo za takso k izpitu, drugo že kako poskrbimo mi.»

Ivan je odštel denar. Rejec je bil rešen.

«Hočeš kako potrdilo, Ivan?»

«Kam misliš! med tovariši ni te navade. Drug zaupamo drugemu, drug pomagamo v potrebi drugemu. Reci mu, da mu želim k izpitu obilo uspeha.»

Drugi dan je Rejec, dasi še vedno izmučen, položil izpit z najboljšim uspehom. Zvečer ni bilo nobene krokarije, kakršne so med takšnimi gospodi po prestanih izpitih navadne. Pri čaši vina so skromno praznovali ta važni dogodek samo trije: Rejec, Milost in Hrast...

Ivan je še vedno slonel na oknu, ni se mogel ločiti od te bajne noči. Vsi dunajski dogodki so hiteli mimo njega, toda ti dogodki so se predvsem tikali drugih, sam nase ni mislil. Kje ste, stari prijatelji, ste li vsi ostali zvesti onim idealom, ki smo jih s srčno krvjo gojili v tistih nepozabnih časih?

Še dolgo je sanjal lepe sanje. Bilo je proti jutru, ko je legel k počitku.

so dela letos zaradi neugodnega vremena splošno zastala, je sprejemanje delavcev za Nemčijo nekoliko počasno. G. Weise, ki zastopa nemške delodajalce, je bil v Vojvodini, nato pa je odšel v Prekmurje. Pogoji za delavce v Nemčiji bi bili ugodni, a število menda ne bo zelo veliko. Delavci se bodo sprejemali preko borz dela v Mariboru, oziroma v Murski Soboti.

* **Vajenška preizkušnja Zadruge rokodelskih in sorodnih obrti v Kranju** se bo vršila 25. aprila t. l. Prijaviti se je v zadružni pisarni do 15. aprila.

* **Junaški pastirček.** V selu Utovo se je pripetil zanimiv dogodek, čigar junak je bil 15letni pastir Vid Rajić. Ko je Vid nedavno gnal ovce s paše domov, so ga opozorili potniki iz mimovozečega vlaka, da je v stajo udrl velik volk in pričel klati ovce. Mladenič je brez obotavljanja stekel v stajo, izvlekel svojo fračo ter usmrtil volka s prvim lučajem. Volk je bil 48 kg težak ter 170 cm dolg.

* **Nesreča nikdar ne miruje.** Pišejo nam: V ponedeljek 11. t. m. se je hotela trgovka ga. Marija Senčarjeva iz Male Nedelje peljati v svojo podružnico v Ljutomer. Precej težko obloženega voza pa zaradi obilega ledu zavora ni vzdržala. Voz je z vso silo zdrčal navzdol in treščil v šolsko poslopje. Gospa Senčarjeva si je pri tej nezgodi zlomila nogo. Prepeljali so jo takoj drugega dne v bolnico v Ormož. — Bog ji daj skorajšnjega okrevanja!

* **Zadušil se je** v Rihembergu v Jakšetovi gostilni 24letni Mirko Bandelj iz Štanjela na Krasu. Prenočeval je tam in preden je legel, je zaprl peč, da bi imel bolj toplo v sobi. Premog pa je še gorel in tako so se plini razširili do Bandlja in ga zadušili.

* **Nesreča z bolnim otrokom.** Gospa Matka Rožmančeva iz Horjula se je te dni odločila, da ponese svojega devet mesecev starega bolnega sinčka v ljubljansko bolnico. Precej zgodaj je sedla na voz in se odpeljala z otrokom proti Drenovemu griču. Od tam se je peljala z avtobusom v Ljubljano. Malo pred Drenovim gričem je bila cesta precej kopna in voznik je zavozil malo v stran. Pri tem pa se je zgodila nezgoda. Sani so se nagnile in Rožmančeva je zdrknila z detetom po strmem bregu. Občutila je precej hude bolečine, a niti malo ni mislila, da je tako hudo, kakor so ugotovili v bolnici. Zdravnik je ugotovil, da ima roko dvakrat zlomljeno. Ubogo mater so vzeli v zdravniško oskrbo in od nje ločili dete, ki ga pa ni več videla živega. Ko se je materi začelo boljšati, so ji sporočili žalostno novico: njen sinček Slavko je umrl. Dete je namreč prineslo že v bolnico kali škrlatinke, česar doma nihče ni slutil, in je zaspalo za večno.

* **Otrok utonil.** Posestnik Josip Kavčič v Dornbergu v Julijski Krajini je šel s svojim šestletnim sinčkom Cirilom na polje. Otrok se je nekoliko odstranil od očeta in se igral v bližini z listi pokritega vodnjaka. Spodrsnilo mu je, padel je v vodo in utonil. Oče je čez čas klical sina, ker pa ni bilo odziva, ga je šel iskat in ga našel že mrtvega v vodi.

* **Vlak povozil voz ter usmrtil gospodarja in konja.** Na železniškem križišču pri postaji Radohova vas se je 17. t. m. pripetila grozna železniška nesreča. Po glavni cesti se je proti 18. uri peljal na koleslju, v katerega je bil vpležen mlad konj, posestnik Ignacij Lampret in z njim Gabrijela Facinijeva, hčerka posestnika in gostilničarja iz Št. Vida. Ker je tam gozdnat svet, ni mogoče vedno pravočasno s ceste opaziti vlaka. Ignacij Lampret je sprva vozil počasi, ko pa je videl, da je privozil na radohovski kolodvor tovorni vlak iz Ljubljane, je menil, da je treba konja hitreje pognati, da se tako izogne tovornemu vlaku in ga prehiti. Svoji sopotnici je kratko dejal: «Moram konja pognati, da prehitiva vlak!» Udaril je po konju, ki je zdirjal proti križišču. Toda v tem trenutku je privozil iz smeri Novega mesta večerni potniški vlak. Konj je pridirjal baš na sredo križišča. Lokomotiva je z vso silo sunila žival, jo podrla na tla in razmesarjeno vlekla še kakih 100 m naprej proti postaji. Prizori so morali biti strašni. Voz je lokomotiva butnila v stran in je Ignacij Lampret v velikem loku kakih 25 m od mesta nesreče priletel na tla in obležal z razbito lobanjo, dočim je sopotnico Gabrijelo Facinijevo vrglo kakih 11 m stran in jo močno poškodovalo. Strojevodja, ki je začul samo nekak sumljiv hrušč, je vlak ustavil prej, preden je privozil na kolodvor. Železniški uslužbenci in potniki so takoj hiteli na kraj nesreče, da vidijo, kaj se je primerilo, in da nudijo ponesrečencem pomoč. Slučajno iz Trebnjega v Št. Vid se vozeči zdravnik dr. Jenko je bil o nesreči obveščen ter naprošen, da nudi ponesrečencema prvo zdravniško pomoč. Najprej je g. dr. Jenko pregledal lesnega trgovca Lampreta in na prvi mah ugotovil, da je vsaka pomoč izključena, ker je Lampret na mestu pravkar izdihnil. Pohitel je nato k nezavestni Gabrijeli Facinijevi. Za prvo silo jo je obvezal, na kar so jo s potniškim vlakom prepeljali do Št. Vida in jo spravili na dom. Spotoma se je že nekoliko zavedla ter izrazila željo, da jo puste v domači oskrbi. Truplo Ignacija Lampreta so prepeljali z vozom na njegov dom v Stično. Nesrečni pokojnik zapušča vdovo s šestimi nedoletnimi otroki.

* **Prepovedana igra.** V prometu so se pojavile karte, ki jih ponuja neka banka Credit Continental iz Amsterdama po posebnem sistemu, ki ga imenuje «Multiplying Cooperation», ki je pa najbolj sličen sistemu «snežnih kep». Obljubljajo se neke premije, kadar bi izšle «vse barve» v «seriji udeleženca» v 4000 izvodih. Kako se pa pride do take premije, je po prospektih nerazumljivo; tudi manjka vsaka kontrola banke. Od finančne direkcije izvemo, da se smatra omenjeni sistem s prodajanjem kart za inozemsko loterijo. Vsako razpečavanje in hranitev teh srečk v naši državi je prepovedano in se kaznuje z občutno denarno globo, v primeru neizterljivosti z zaporno kaznijo.

* **Po spovedi zblaznel.** Te dni sta odpeljala dva uslužbenca celjskega Invalidskega doma bolnika Bukovnika v opazovalnico ljubljanske bolnice. Pred dnevi je invalid Bukovnik pričel kazati neobičajne znake duševnega razpoloženja. Njegovo stanje se je tako poslabšalo, da so morali Bukovnika vtakniti v prisilni jopič in ga odpeljati v ljubljansko bolnico. Ljudje so se pričeli zanivati za povod, ki je dovedel invalida v žalostno stanje. Njegovi prijatelji so izpovedali, da je bil Bukovnik nekaj dni prej pri spovedi v neki celjski cerkvi. Od tedaj se je počutil otožnega. Nesrečni invalid je star 40 let in doma iz celjske okolice.

* **Svinja z 19 mladiči.** Iz Cirknice pri Št. Ilju nad Mariborom nam pišejo: Pri oskrbniku bratov Katiliničev je povrgla tri leta stara svinja 19 dobro raščenih in zdravih prascev. Ker pa ima svinja 11 sesecev, ne morejo ti zadostovati vsem mladičem, zato jih morajo hraniti osem posebej. To je posebno srečen blagoslov v svinjskem hlevu, ki ga ne pomnijo niti najstarejši prebivalci.

* **Truplo neznane ženske** Iz Podpeči pri Preserju poročajo: Sin lovskega čuvaja g. Jože Svete je našel v nedeljo v neki šupi, oddaljeni 500 m od vasi, na podu slabo oblečeno truplo ženske, stare od 30 do 35 let. Na desni strani je bilo

---

IV.

Drugi dan se je vrnila Mavričevka iz Gorice. Pozdravila je moža in sina ter si takoj dala opraviti v kuhinji in po shrambah.

«Prelčevi pridejo v par dneh k nam», je rekla. «Ni mogoče drugače. Dela je dovolj pri hiši, za kruh si lahko vsak zasluži pošteno. Tam so imeli nesrečo in veliko smolo.»

«Prav tako sva danes mislila z očetom», je dejal Ivan. «Pa ste naju vi prehiteli, mati. Zato ni treba več dolgega razgovarjanja, sprejeli jih bomo iskreno in brez vsake slabe misli . . .»

Zopet je prišlo pravo življenje v hišo. Kakor oživi jutranja rosa cvetice na vrtu in travo na travniku, kakor zablesti vinograd, ko ga oblijejo jutranji solnčni žarki, tako je oživelo in vzblestelo vse v Mavričevi hiši s prihodom skrbne gospodinje. Izginila je hipoma vsa tesnoba, olajšale so se prsi, neko čudovito razpoloženje se je razlilo po vseh teh prostorih. Vsak je prijel za svoje delo z veseljem in mladeniškim navdušenjem, vse je šlo naglo in prav izpod rok. Ko sta se opoldne med odmorom tudi mati in sin razgovorila približno tako kakor oče in sin ob prihodu domov, je bilo odstranjeno vsako nesporazumljenje, je bila ustvarjena trdna podlaga za nadaljnje delo in s tem tudi za nadaljnje uspehe.

Lepi dnevi so bili tisto leto proti jeseni. Solnce je sijalo nad dolino z vso svojo veličastjo, semtertja je proti večeru ali ponoči padel pohleven dežek, grozdje se je mehčalo in pridobivalo na sladkorju, obetal se je vinski pridelek, kakršnega že dolgo ni bilo. Pri Mavričevih so bili vsi veselo razpoloženi, pozabljeno je bilo vse, kar je v zadnjem času metalo senco žalosti in skrbi na to lepo domačijo. Prelčevi so se bili takoj preselili iz Gorice tjakaj in so se kmalu vživeli v nove razmere. V malokateri hiši in družini je bilo toliko soglasja in medsebojnega pravega spoštovanja kakor v Mavričevi. In zato je moralo iti vse po sreči, se je morala kazati lepa in velika bodočnost tega posestva . . .

Vse je oživelo po vinogradih, odmevalo z griča na grič, čričkí so prepevali svojo ubrano pesem, nebo je bilo globoko in temnomodro, trta se je košatila in ponujala svoj dozoreli plod. Začela se je trgatev. Od spodaj navzgor je šlo pri tem vinogradniku, pri drugem od zgoraj navzdol, kakršna je bila pač lega vinograda. Trgači so ukali, vsi razžarjeni in veseli, da se je razlegalo z brega v breg, pokali so možnarji, samokresi in starodavne pištole, vse zarjavele in težke, spomin na še težje čase. Ob ilovnatih potih so se polnile brente in kadi, pritrjene na vozovih, okoli njih so se sladkale ose in čebele. Pod njimi so se vile vrste ozko prepasanih mravelj, prenašajočih tovore v nanovo si napravljene šotore.

Mavričevi in Repičevi vinogradi so bili sosedje, ločila jih je samo ozka dolinica, po kateri je polzel bister potoček med raznovrstnim grmovjem. Lahko so se delavci dogovarjali in razgovorili, ako je bilo treba, seveda so morali pri tem precej napeti pljuča. Na obeh straneh je bila trgatev. Mavrič in Repič sta se bila dogovorila, da bosta začela s trgatvijo oba isti dan. To sta tudi storila. Prvi ponedeljek v oktobru so na vse zgodaj zaropotali vozovi, oprtali so se brentači in v naglici nabrusili krivci. Nad Nanosom se je začela kazati prva rdeča črta jutranje zarje, ko so potegnili volovi in šlo je v enakomernih korakih dalje med glasnim razgovarjanjem trgačev. Sredi poti sta soseda trčila skupaj na križpotju, Mavrič od desne, Repič od leve, točno ob uri, ki sta jo dogovorila. In šlo je dalje po isti poti do novega križišča, kjer so se začenjali vinogradi in je bilo treba zopet zaviti tem na desno, onim na levo.

Med Mavričevimi trgači so bili vsi domači razen matere Marije, ki je morala skrbeti doma, da se bo kaj skuhalo in odpeljalo proti poldnevu za pravkar odišlimi. Prav tako je bilo z Repičevimi. Tudi tam je ostala mati Terezija sama doma z dvema pomočnicama, ki bosta odnesli obed v vinograd in popoldne tudi pomagali pri trganju.

Solnce še ni bilo vzšlo, ko so se trgači porazdelili po raznih oddelkih med vrstami trt, ki jim je že nekoliko orumenelo listje rahlo vztrepetavalo v prvi jutranji jesenski sapi. Kosi in druge ptice so najprej osupnili nad tako nenadnim in obilnim obiskom gospodarjev sveta, a ko je počil prvi strel, se je dvignila jata za jato in glasno zabavljaje odplula nekam v dolino.

(Dalje sledi.)

truplo že razjedeno in obraz razkljuvan od ptičev. Pismo, ki so ga našli pri mrtvi ženski, je naslovljeno na: Malči Jutivić, Zagreb Nova ves 7. Identitete neznane mrtve ženske doslej še ni bilo mogoče pojasniti.

* **Nevaren pohotnež.** Orožniki v Studencih so aretirali nevarnega pohotneža 23letnega M. V., ki je pred enim mesecem oskrunil dvanajstletno hčerko nekega viničarja in njeno sedemletno polsestro. Svoje zločine je skrbno prikrival, a ko so ga začela zasledovati oblastva, je brez sledu izginil. Te dni je povsem slučajno prišel v roke studeniškim orožnikom.

* **Gnusna pojedina.** Pri Dardi v Baranji se je te dni pripetil naslednji dogodek: Na državnem posestvu Šumarina so pokončali dva prašiča, ker so opazili pri njih znake stekline. Prašiča so v neki hosti zakopali. Ponoči pa so prišli cigani, ki so za to zvedeli, izkopali prašiča ter razdelili meso v ciganskem taboru, kjer se je peklo in pilo in rajalo vso noč. Pojedina pa je imela neprijetne posledice: cigane in ciganke so obhajale silne slabosti. Pri nekaterih so se pojavili tudi znaki stekline. Kmetje so zadevo prijavili sreskemu poglavarju, ki je odredil, da se nad ciganskim taborom vrši žandarmerijsko nadzorstvo.

* **Aretacija treh dolgoprstnic.** Na zadnjem sejmu v Kamniku, ki je bil prav dobro obiskan, so že v prvih dopoldanskih urah nastale zmešnjave zaradi žepnih tatvin. Raznim kmetom je bilo pokradenih okrog 4000 Din. Orožništvo je vzelo na piko nekatere sumljive ženske in je prijelo Marijo Korentovo, doma iz Prislavcev pri Čakovcu. Ko so nato orožniki še patruljirali, so pri Rodetovi gostilni opazili, kako se je neka sumljiva ženska skrila pred njimi. Seveda so jo takoj prijeli in jo razkrinkali kot zaveznico Korentove, po imenu Agato Mrazovićevo. Našli so pri njej le 406 Din. Kje je ostali denar? Orožniki so dognali, da je ena izmed obeh aretiranih žensk tekom dopoldneva na mostu izročila večjo vsoto neznani ženski, in so ljudje čuli, ko ji je dejala: «Kar pojdi, saj veš, kje se sestanemo!» Sled za tretjo žeparico je vodila v Domžale, kjer so jo kmalu nato prijeli in prignali v Kamnik. Tudi pri njej so našli le par sto dinarjev. Ostali denar je ženska domnevno že odposlala po pošti.

* **Velika žepna tatvina.** Orožniški postaji v Žalcu je prijavil Andrej Kajtna, doma iz Sv Pongraca pri Grižah, da mu je 9. t. m. izginila na celjskem kolodvoru pred odhodom savinjskega vlaka iz levega suknjičevega žepa listnica z vsebino 7500 Din gotovine in z več dokumenti. O žeparju ni nobenega sledu.

* **Tihotapstvo v Prekmurju.** «Domovina» od 7. t. m. je pod gornjim naslovom poročala, da se je poleg ranjenega tihotapca Josipa Vinerja iz Martinja našla vreča madžarskega tobaka za pipo, vsebujoča 61 zavojčkov po 25 g. To ni točno. Poleg ranjenca se je našla vreča z vsebino 461 zavojčkov po 25 g madžarskega pipnega tobaka.

* **Sleparstvo.** V zadnjih dneh je neki Alojzij Krečmar, avstrijski državljan, izvršil v Hrastniku več sleparstev. Sprejemal je fotografije v povečanje, kasiral predplačila in izginil. V Celju so ga aretirali in izročili okrožnemu sodišču.

* **Zagoneten roparski napad v hotelu.** V noči na 18. t. m. je bil v hotelu Koklič v Novem mestu izvršen zagoneten roparski napad na g. Papeža, potnika ljubljanske tvrdke Mayer, in njegovega šoferja. G. Papež in šofer sta se zvečer pripeljala v Novo mesto in se pri Kokliču nastanila v skupni sobi. Šofer je po večerji šel že okrog 21. spat, dočim se je g. Papež odpravil za njim čez eno uro. Ponoči okrog 23. je šofer nenadoma dobil v obraz močan udarec z nožem, ki mu je prerezal desno lice. Na krik šoferja je planil g. Papež pokoncu, da prižge luč, medtem pa je napadalec že pobegnil skozi vrata. G. Papež zatrjuje, da je zvečer zaklenil vrata sobe in da se je torej moral napadalec skriti pod posteljo, da pričaka ugodnega trenutka za napad Verjetneje pa je, da si je lopov sam odklenil sobo in z nožem napadel spečega šoferja, nato pa takoj pobegnil, ko je uvidel, da se v sobi nahajata dva.

* **Drzen vlom v Limbušu.** Nedavno so neznani zlikovci vlomili v vilo gospe Antonije Lautnerjeve v Limbušu in oplenili stanovanje v času, ko je bila lastnica odsotna. Ker stanuje čez zimo v Mariboru, se ni moglo točno ugotoviti, kdaj je bil vlom izvršen. Vlomilci so vdrli v vilo skozi verando in odnesli 80 steklenic ribizlovega vina, mnogo jabolk in eno pernico. Kakor kažejo sledovi, so si privoščili tudi dobro zakusko v oplenjenem stanovanju. Napili so se vina in pokrepčali z žganjem, tako da je lastnica oškodovana najmanj za 3000 Din. Vendar vlomilci niso bili zadovoljni s plenom. V vili so pustili sledeči listek, ki priča, da ne poznajo skromnosti: «S plenom nismo zadovoljni in Vas bomo obiskali še enkrat. Rauberhauptman!» Toda vizitka, ki so jo drzneži pustili, je postala za nje usodna. Studenška žandermerija je na podlagi pisave osumila več tipov, ki bodo v najkrajšem času za zapahi razmišljali o pojedini pri gospe Lautnerjevi.

* **Aretacija možaka, osumljenega umora.** Minulo jesen so potegnili iz Drave pri Sv. Petru pri Mariboru truplo zidarja Nerata. Pri obdukciji so ugotovili, da je Nerat postal najorž žrtev zločina, o čemer so pričale težke poškodbe na telesu utopljenca. Takrat poizvedovanja niso imela nikakega uspeha. Te dni pa so prišla oblastva na novo sled, ki vodi v pravo smer. Na dan, ko je izginil zidar Nerat, so popivali z njim nekateri delavci, med njimi tudi neki Franc S. Vinjeni so se sporekli, na kar je Nerat udaril Franca s stolom po glavi. To je bil najbrž povod za poznejše maščevanje. Franca S. so včeraj aretirali in oddali v sodne zapore.

* **Fantovska pretepavščina.** V neki višnjegorski gostilni sta sedela zvečer v kotu dva fanta, Pepe in Janez. Razglabljala sta neke stare fantovske račune od začetka mirno, potem pa vedno glasneje. Naenkrat je Pepe zamahnil z roko in udaril Janeza po zobeh. Tedaj sta oba zavpila: Janez zaradi bolečin, Pepe pa tudi, kajti imel je vso roko krvavo. «Ugriznil si me», je zavpil. Tedaj je stopil v sobo Pepetov brat. Naskočil je Janeza in mlatil po njem, ne da bi gledal, kam je padlo. Janez je segel v žep, izvlekel revolver in sprožil. K sreči se je zarila krogla nekam v tla. Zunaj gostilne so se Janezu pridružili neki tovariši, ga spravili na voz in odpeljali k zdravniku. Med potjo je Janez zagledal ob cesti dve postavi, in meneč, da sta njegova nasprotnika, je zopet streljal. V Št. Vidu je Janez od zdravnika dobil sicer izpričevalo, da sta mu nasprotnika poškodovala zobovje, imel pa bo opravka z orožniki zaradi uporabe orožja.

* **Tatvine pri tvrdki Martinz v Mariboru.** Nedavno so prišli na sled velikim tatvinam pri tvrdki Martinz v Mariboru. Blago je po malem odnašal iz trgovine Karel P., star šele 19 let in doma iz Mozirja v Savinjski dolini. Kaj je napotilo mladeniča, da se je vdajal tatvini, ni znano. Karel je sin premožnih staršev in ni nikdar živel v pomanjkanju. Njegov pajdaš, ki je potom sestre razpečaval ukradeno blago, je delavec Slavko V. Njegova sestra Romana je že poročena, a se je vendar dala pregovoriti od brata in je razpečavala blago po znatno znižanih cenah. Pri poslu je bila zelo spretna in tudi drzna. Blago, ki je moralo biti zaradi nizke cene vsakomur sumljivo, so kupovali tudi nekateri mariborski trgovci. Oče aretiranega Karla je dopotoval v Maribor in ponudil povračilo škode, ki gre v desettisoče.

* **Tragedija slovenske rodbine v Ameriki.** Iz Pittsburgha v Zedinjenih državah Severne Amerike prihaja poročilo o grozni tragediji slovenske rodbine Franca Lesjaka. Iz slovenske naselbine v Morganu se je rojakinja Marija Lesjakova po zdravniškem naročilu podala v bolnico v Pittsburghu. V bolnici je bila štiri dni. Omračil se ji je menda um. Ko ni bilo nobenega strežnika v bližini, se je vrgla iz četrtega nadstropja na ulico, kjer je mrtva obležala. Soprog Franc Lesjak je bil ravno na potu k njej v bolnico. Ko je dospel, jo je našel mrtvo. Smrt žene ga je silno pretresla, saj je zgubil ženo in mater devetero nepreskrbljenih otrok. Ko je bila žena doma na mrtvaškem odru, je nesrečni mož šel v podstrešje in si potegnil zanko na vrat: končal je svoje nesrečno življenje. Mati in oče na mrtvaškem odru, otroci pa v veliki revščini zapuščeni. Pogreba so se udeležili slovenski rojaki iz bližnjih in daljnih naselbin.

* **Labud odletel in se vrnil.** Mariborsko olepševalno društvo je pred letom dni kupilo dva krasna labuda, samca in samico, za ribnik v mestnem parku. Tekom vseh mesecev minule pomladi, poletja in jeseni sta bila živalca lepo pohlevni. Ko je pritisnila zima, sta se morala labuda umaknit ledu v vrtnarijo Olepševalnega društva v Koroščevi ulici. Tam so ju vsak dan puščali za nekaj časa na prosto, dokler se ni nedavno zmislil samec in odletel. Za njim je poletela tudi zvesta samica, ki pa je kmalu omagala, padla na tla in ostala v posesti presenečenega vrtnarja. No, pa se je labudu stožilo po ženki. Zato se je čez nekaj dni prostovoljno vrnil v ne baš neprijetno sužnost.

* **Spremembe v potniškem prometu.** Od 12. t. m. vozijo zopet vsi potniški in mešani vlaki, objavljeni v stenskem voznem redu, razen naslednjih stalno ukinjenih vlakov: 1.) Na progi Maribor glavni kolodvor—Ljubljana glavni kolodvor vlak štev. 511/612 (odhod iz Maribora ob 23. uri 25 min., prihod v Ljubljano ob 3. 50) ter vlak štev. 627/528 (odhod iz Ljubljane ob 13. 08, prihod v Maribor ob 4. 01). 2.) Na progi Zagreb glavni kolodvor—Zidani most: vlak štev. 628 (odhod iz Zagreba ob 22. 05 in prihod v Zidani most ob 0. 30). 3.) Na progi Ljubljana glavni kolodvor—Kranj ob nedeljah in praznikih: vlak štev. 922 (odhod iz Ljubljane ob 8.10) in vlak štev. 923 (odhod iz Kranja ob 9. 30). 4.) Na progi Jesenice—Planica: vlak štev. 8618 (odhod z Jesenic ob 21. 22) in vlak štev. 8617 (odhod iz Planice ob 18. 10). Na progi Kranj—Tržič: vlak štev. 8538 (odhod iz Kranja ob 15. 55) in vlak štev. 8535 (odhod iz Tržiča ob 14.33) 6.) Na progi Maribor glavni kolodvor—Fala: vlak številka 9022 (odhod iz Maribora ob 10. 30) in vlak štev. 9023 (odhod iz Fale ob 11. 20). 7.) Na progi Slovenska Bistrica — Slovenska Bistrica mesto: vlaki štev. 8332, 8338 in 8342 (odhod iz Slovenske Bistrice ob 6. 07, ob 11. 15 in ob 16.) ter vlaki štev. 8333, 8337 in 8341 (odhod iz Slovenske Bistrice mesto ob 6. 33, ob 9. 42 in ob 15. 22). 8.) Na progi Novo mesto—Straža-Toplice: vlak štev. 9540 (odhod iz Novega mesta ob 21. 38 in vlak štev. 9539 (odhod iz Straže-Toplic ob 22. 6). 9.) Na progi Maribor glavni kolodvor—Pragersko-Kotoriba: vlak št. 1119/1120 (odhod iz Maribora ob 21. 06) ter vlak štev. 1121/1122 (odhod iz Čakovca ob 4. 05).

* **Nezgoda zaradi splašenega konja v Ljubljani.** Posestnik France Bergant z Dobrove se je peljal v družbi svoje žene na zapravljivčku po Tržaški cesti proti domu. Poleg «Stan in dom» je pripeljal nasproti neznan avto, ki se ga je konj ustrašil ter skočil v stran. Skok je bil tako nenadejan, da Bergant konja hipno ni mogel obvladati in se je ta splašil ter med skoki prevrnil voz. Bergant in njegova 26letna žena Pavla sta padla na tla in obležala tako močno potolčena, da jima je moral pomagati zdravnik.

* **Pazite, čitatelji!** Ne dajte, da Vam uide današnji oglas odličnega sredstva za pranje, ki je Schichtov «Radion». Hvaležni nam boste, če boste poizkusili.

Ljubljanska porota

Pretkana žeparica. Kot prva se je v ponedeljek 11. t. m. zagovarjala pred pomladno poroto v Ljubljani 50letna delavka iz Preslavca Katarina Lečkova, ki je na litijskem sejmu vzela neki kmetici iz žepa okrog 10.000 Din. Lečkova je dobila le 18 mesecev težke ječe, ker se je denar ves dobil nazaj.

Uboj. Enajst mesecev strogega zapora je dobil posestnikov sin Janez Kozjek iz Gornje Besnice, ker je udaril s kolom fanta Jakoba Krta po glavi s tako silo, da je Krt podlegel ranam. Sodba je zato tako mila, ker so porotniki potrdili vprašanje, da je Kozjek prekoračil silobran.

Ropar. Zaradi ropa sta se zagovarjala delavca Franc Lorger iz Dragomila in Janez Bratuž z Ježice. Lorger je v okolici Ljubljane oropal 64letnega pekovskega pomočnika Alberta Vučerja za 77 Din. Bratuž pri ropu ni sodeloval, pač pa je oropani plen delil z Lorgerjem. Lor-

ger je dobil 3 leta težke ječe, Brauž pa samo 8 mesecev.

Primanjkljaj v blagajni. Strugar France Pančur v Rožni dolini je bil osumljen, da si je kot blagajnik prisvojil od Zveze kovinskih delavcev Jugoslavije (podružnice v Ljubljani) okrog 13.000 dinarjev. Obtoženec krivde ni priznal in je trdil, da mu je denar nekdo ukradel. Porotniki so krivdo zanikali in je bil Pančur oproščen.

Veliko sleparstvo. V sredo 13. t. m. se je zagovarjal Radivoj Krasnik, rodom iz Borovelj, ki je bil obtožen, da je prisleparil preko 133.000 dinarjev od raznih oseb, največ, to je 62 000 Din, od Jurija Škerjanca. Obsojen je bil na 2 leti težke ječe.

Nepojasnjen umor. Najsenzacionalnejša razprava tekom pomladnega zasedanja porote je bila proti Ivani Žagarjevi, 55letni bajtarici v Iški vasi, ki je bila obdolžena, da je s koso usmrtila svojega moža Antona, ko je ta spal v senu. Žagarjeva zločina ni priznala. Tudi priče niso mogle ničesar dejanskega izpovedati proti njej. Porotniki so odgovorili na vprašanje, ali je Žagarjeva usmrtila moža, s šestimi glasovi ne in s šestimi da. Torej je bila Žagarjeva oproščena.

Zabloda mladega dekleta. Pred poroto se je zagovarjala 20letna Elizabeta Blaznikova, pristojna v Selce nad Škofjo Loko. Blaznikova, ki je zelo prikupne zunanjosti, je pod raznimi pretvezami izvabila od raznih ljudi skupno preko 21.000 Din. Denar je nosila nekemu igralcu, v katerega je bila zaljubljena. Razprava je pokazala, da je bila Blaznikova kolikor toliko žrtev svoje slepe ljubezni. Porotniki so zanikali vprašanje glede sleparstva, vprašanje poneverbe v znesku 1790 dinarjev pa so potrdili. Blaznikova je bila obsojena na 6 mesecev navadne ječe, ki jih je že presedela.

Lastno hčerko zavajal. Zaradi nagnusnega krvoskrunstva in zavajanja 14letne hčerke je bil obsojen 37letni Jakob Hribar in Št. Ruperta na Dolenjskem, oče 6 otrok, na 13 mesecev težke ječe.

Tat in postopač. Zaradi raznih drznih tatvin po Gorenjskem se je kot zadnji zagovarjal Herman Tschinkowitz, avstrijski državljan, po poklicu mesar. Prejel je 6 let težke ječe.

ZDRAVSTVO

Otroške nezgode

V hiši kakor zunaj je otrok v večni nevarnosti, da se mu bo kaj zgodilo; zlasti malemu otroku, ki še lazi po tleh ali je šele shodil, skoro ne mine dan brez kake nezgode: ali se pobije, ali se mu zasadi trščica v meso, ali se kje pripre, ali se opeče, ali kaj nerodnega vtakne v usta in požre. Skratka, sto nevarnosti je povsod za otroka, če neprestano ne paziš nanj.

Otrok pri igranju ne misli na nevarnost, tudi še nima razuma za to, da bi znal preudariti, kaj sme in česa ne sme. Tudi je otrok zelo radoveden in vtakne svoj nosek v vsako stvar, če je še tako nevarna zanj. Posnema otrok tudi rad, kar vidi pri starejših, pa gre takoj še sam poizkusit.

Zlasti nevarna pa je navada majhnega otroka vtakniti vse v usta ali pa si nabasati kaj v nos ali uho. Tu mora mati posebno skrbeti, da otroka tega kar najhitreje odvadi. Posebno nevarne predmete je najbolje pred otrokom vedno skrivati, da jih ne dobi v roke.

Seveda, če otrok požre kakšen kamenček ali pa kako muho, to še ni tako hudo; zaradi tega se materi še ni treba vznemirjati. Otrok včasih tudi kako smešno potuhta. Saj si gotovo že slišala tisto o otroku, ki je šel z materjo v gozd po jagode. Pa vpraša mater: «Mamica, ali imajo jagode noge?» — «Oh, ljubi otročiček», se zasmeja mati, «kaj ti vse ne pride na misel, jagode vendar nimajo nog!» — «Jej, mamica», zajoka otrok, «potem sem pa jaz zdajle pojedel rdečega hrošča!»

Resnejša je stvar, če otrok požre iglo ali kako drugo ostro reč, na primer kak drobec stekla. To lahko postane usodepolno za otroka. Vendar še ni taka nevarnost, če otrok pove, kaj je pojedel. Potem lahko pomaga zdravnik. Sama pa ne smeš v takem primeru otroku z napačnimi sredstvi poizkušati «spraviti tisto stvar naprej». Še najbolje storiš, če daš otroku jesti zmečkanega krompirja, a ne pregostega. To priporočajo tudi zdravniki, ker krompir nekako obda tisto stvar, da gre srečno skozi črevo.

Če si je otrok kaj vtaknil v uho, na primer fižol ali koruzo, ne poizkušaj to odstraniti z vlasnico ali pa celo z iglo. Ne, to je zelo nevarno. Vlij mu v uho kapljico olja, da ublaži bolečine.

Če je otroku kaj padlo v oko, ne pusti mu drgniti očesa. Zveži mu rajši roke, če mu drugače ne moreš ubraniti, da ne bi drgnil očesa. Poglej mu v oko, kje je smet, potem mu pototegni spodnjo trepalnico malo dol proti licu in s popolnoma čistim robcem in čistimi rokami skušaj odstraniti smet iz očesa. Ko si smet spravila ven, daj otroku mrzel obkladek na oko. Če pa smeti otroku ne moreš spraviti iz očesa, dajaj vseeno mrzle obkladke na oko, da vsaj bolečine ublažiš.

Če je zlezla otroku kaka živlca v uho, strigolica, hrošček, mravlja, položi otroka na postelj, in sicer tako, da leži na zdravem ušesu. V prizadeto uho mu pa vlivaj s kako žličko po kapljicah mlačne vode. Živalca bo splavala ven.

V vseh takih in enakih primerih, če sama ne moreš takoj pomagati, pa storiš najpametneje, da greš z otrokom nemudoma k zdravniku ali pa zdravnika pokličeš na dom, ker vsako odlašanje in vsaka malomarnost je lahko nesreča za otroka.

Hostarjevi čevlji

(Fantovska zgodba).

Hostar iz Zatičja je bil strašno hud na ponočnjake. Njegov srd je bil opravičen, zakaj okrog hiše so skoro vsako noč regovilili vaški poredneži. Trava pod oknom sobice, kjer so spale njegove hčerke, je bila vedno pohojena; tudi je moral pospravljati vsako jutro lestve, štore in koše, katere so ponočnjaki razstavili okrog okna.

«Mina, tako pa ne pojde več naprej!» je rohnel nekega jutra nad ženo. «Odslej boš ležala pri puncah, pa je konec besede.»

Očetovskemu sklepu so se hčerke odločno uprle. «Tega pa že ne!» so ugovarjale druga za drugo. «Potem nam bodo šele nagajali! Saj nikogar ne vabimo na vasovanje. Nočemo, da bi nam zabavljali kakor Hrenovi Katrici, kateri vsako noč zapojo:

Pri mam'ci ležim,
se strašno bojm...»

«No, pa ne, pa ne», se je Hostar moral končno vdati. Tudi on je držal na svojo čast ter bi ga bilo bolelo, ako bi kdo smešil njegove hčerke. «Bomo pa nekaj drugega poskusili», mu je zasijalo v modri glavi.

Še tisti večer je postavil pred hišo široko klop, pogrnil jo je z vrečami, sezul je čevlje ter jih položil na tla zraven sebe. Nato se je vlegel — za klopjo ob zidu je slonela nabita puška.

Tako je ležal vsako noč od zgodnje pomladi do pozne jeseni. Kadar je nastal kak šum, je planil pokoncu, zgrabil je puško in kričal, da je odmevalo po vasi. Včasih je tudi sprožil in ustrelil v zrak — v puški seveda ni bilo svinčenih zrn, marveč drobno narezane ščetine.

Neke noči je bil Hostar silno utrujen, zato ni slišal, ko sta se približala pobalina ter ga porogljivo opazovala. Eden je brž prinesel lestvo ter jo prislonil na okno, drugi pa je oprezno izmaknl njegove čevlje, katere je postavil k zidu poleg lestve. Preden sta odšla, sta nalašč nekoliko poropotala.

«Kdo je?» Hostar je skočil pokoncu in planil pod okno. Tu ga je zgrabila strahovita jeza. «Nekdo je pustil čevlje zunaj, da je lahko potihoma zlezel not...'

Začel je vpiti in zmerjati hčerke, ki so mu zaman zatrjevale, da ni bilo nikogar. Ves razkačen je pograbil čevlje, potegnil je iz žepa nož ter jih v jezi nad pomočnjakom razrezal.

Ko se je zjutraj hotel obuti, je pogrešil čevlje, katerih ni bilo ob klopi, kamor jih je postavil. Najprej je nahrulil ženo, češ, da mu jih je kam založila. Pretaknila sta vse kote, pomagale so tudi hčerke.

«Vrag je nanje sedel!» je robantil Hostar, ker jih ni mogel najti. Začel je ogledovati konce čevljev, katere je ponoči razrezal. Pogledal je prav debelo, ko je spoznal, da je uničil svoje čevlje.

Soteščan.

Koraž do ženitve sen zgüba

Zgodba prleškega voglednika.

«Šimen, zadnji cajt je, ka se oženiš! jaz sen že stari grata, grünt nüca novega virta, pa mlado gospodijo. Pa tüdi stari si že zadosti. Če še boš en cajt čaka, te potl nede htela nbena meti. Gnešnji den pač dekline gledajo samo na mlade.»

Tak so mi rekli oča, kda sen za novo leto od meše priša.

Malo so me spekle očine besede. Vete, do zaj sen ne meja nbene dekline, zaj pa bi te moga tak od hiše do hiše iti, pa trücati, kera me če meti. Zmisla sen tüdi, kak se neki lüdje ženijo: gre samo v ogledi, pa nič ne gleda na lübezen. Samo da je grünt, pa nekaj penez v kasi, te pa naj bo, kak če, de se že nekak živelo.

Jaz pa sen ne taki.

Ko so mi vüjec mrli, še so mi pred smrtjoj rekli: «Pje, če se boš kda misla ženiti, ne gledaj samo na grünt, moreš gledati, ka de tüdi una taka, ka jo boš meja koražo ljüden pokazati.»

Te sen še mali bija, kda so mi to pravili, pa zapuna sen si dobro. Pa jaz sen bija že odnegda tak na dekline navržen: kera bla je boj fest, tisto sen rad vida, če je te meia grünt ali ne. Sen pač nekak načišji.

Ja zaj pa sen te jaz s totin mišlejon šo v ogledi. Je pač vrag, če človek gospodijo nüca. V naši vesi je ne blo nbene za mene. So same neke stare device, zato sen ša v Žabjo ves; tan sen za eno fest deklino veda. Pa hojdir, malo prepozno sen priša. Tak so se mi smijali kak šent, potl pa so mi rekli, ka so je že drügemi obečali. Te bi skoro koražo do vogledüvanja zgüba.

«Piši me v kapo, ženitev!» sen si san pr ta sebi guča, pa sen ga misla domu popihati.

Že sen se obrača po tisti stezi, kera gre k nan, te pa sen tak v düši zagleda vse razmere v naši hiši: Mati so že stari, nemrejo več delati, oča glih tak. Jaz pa sen vsakši den tüdi, kak so mi oča rekli, boj stari pa grd.

Vete! Tak časih so mi deklice rekle, ka sen fest puba. Pa neznan, če so se norca delale ali kaj. Najbrž majo načisji žmah kak jaz. Če sen se jaz v špego pogleda, sen se sam sebi ne zdeja fest. Pa dekline vejo, kak je tota reč.

Na to vse sen zmisla, pa sen ša dole v ogledi po Žabji vesi. Žejen sen že bija vjütro so mi mati malo nekega mesa zesmodli, piti pa sen nigi ne doba. Te pa zagledan že skoro na sredi Žabje vesi en stüdenec na kolo. Hitro sen skoča gledat, če je v vedrici kaj vodé. Hvala Bogi, glih teko še je je bilo, ka sen si žejo vgasna. Misla sen že mujmo tistega hrama iti. Ti hojdir ti, da bi le ša. Te pa zagledan med dvermi stati eno fest deklino. Tak glih za ženitev. Stopa sen lepo prta joj, te pa neven, se me je strašla ali kak to, začela je bežati. Pa jaz mislin, ka se me je ne strašla. Najbrže je vedla, ka sen voglednik. Tü pa je taka navada, ka se deklinam pred voglednikon špot zdi.

Jaz pa sen se ne nič ženira, lepo sen v hišo stopa, te pa bi se skoro prestrača. Po hiši so meli vse razmetano. Ta stara je na peči sedela, ta mlada pa je pr peči nekaj predevavala.

Nič sen ne dugo čaka, hitro sen poveda, kaj bi rad. Malo sta me obe nekan začüdeno gledali; neven, kak je to. Gvišno sen se jima dopadna. Krez malo cajta še sta mi lo povedali, da jo mislijo že v nedeljo ozvati.

Ti hojdir ti, drgoč sen meja smolo. Hitro sen gor stana, pa ga dale vreza. Tan blizi še sen za eno veda.

Priša sn lepo ta, pa sen dugo nehta povedati, kaj bi rad. Veda sen, da taken, keri pride na potepe, radi piti dajo. Kda so vidli, ka le ne gren furt, so mi prnesli malo jabočnce. Toga pa sen jaz ravno čaka, sen bija že ežjen kak šent. Tisti pisker sen samo gor nagna, te pa se mi je malo jezik ofna. Te še sen le začeja gučati.

Reka sen: «Stric, vaša deklina se mi dopadne, najlepše je, če se mija toti fašenk oženima.»

Stari se je nekaj smešno zadržava, potl pa je reka, naj si kero drugo poišen, da toga un skoro nemre dovoliti, ka bi jegova čer mene mela. Preveka čast je za jega.

Tote besede so mi povoli bile. Skoro bi grob grata. Še boj navdušeno sen začeja praviti, ka mi je ravno jihova deklina povoli. Poveda sen tüdi, ka se ne ženin zavolo penez, da gledan tüdi na lübezen.

Vsi so se začeli še boj smijati, pa jaz ven zakaj. Veste, taki, keri bi jin kaj takega poveda, še nikol tan ni bija. Mene pa so meli za pametnego človeka, zato so se mi smijali. Er cajt so me gledali, se za mizoj nekaj bufkali, te pa še so mi prnesli en piskrc jabočnce. Pa sen le malo preveč nádno pogleda, pa sen fest pijan grata.

Ne ven, kak sen od tan priša. So me vün vrgli, ali kaj. To pač ven, ka sen dobro domu prileza.

Drügi den, dere sen se zbüda, sen šlata po žepih, če bi mi gi gdo penez ne vkra. Te pa sen najša vse peneze v žepi, pa cegle, ki so mi ga vteknoli v žep.

Tak blo je na ceglci zapisano: «Pje, ti Šimen! Ti najbojše narediš, ka lepo doma za pečjoj sediš, pa jabočnco piješ. Kaj boš si ti, hojdiča, od ženitve guča! Kera bi le tebe mela, ka si grd kak greh. Najbojše je za tebe, ka si gobec zapreš, pa prespiš celo zimo kak jež. Ti si misla, ka man jaz za tebe deklino. Pje, zmota si se! Rajši jo v korüzo postavin za strašilo, kak bi jo tebi da. Če si hujd, pa bodi. Pozdrav...»

Zaj sen pač te včista koraž do ženitve zgüba. Pamet se mi je razsvetla, vidin, ka so me tüdi dekline za norca mele, dere so mi pravle, ka sen fest.

Tak sen reka, da se prle neden ožena, kak kda de kera po mene prišla. Naj se pišejo v kapo dekline! Šimen Tikva.

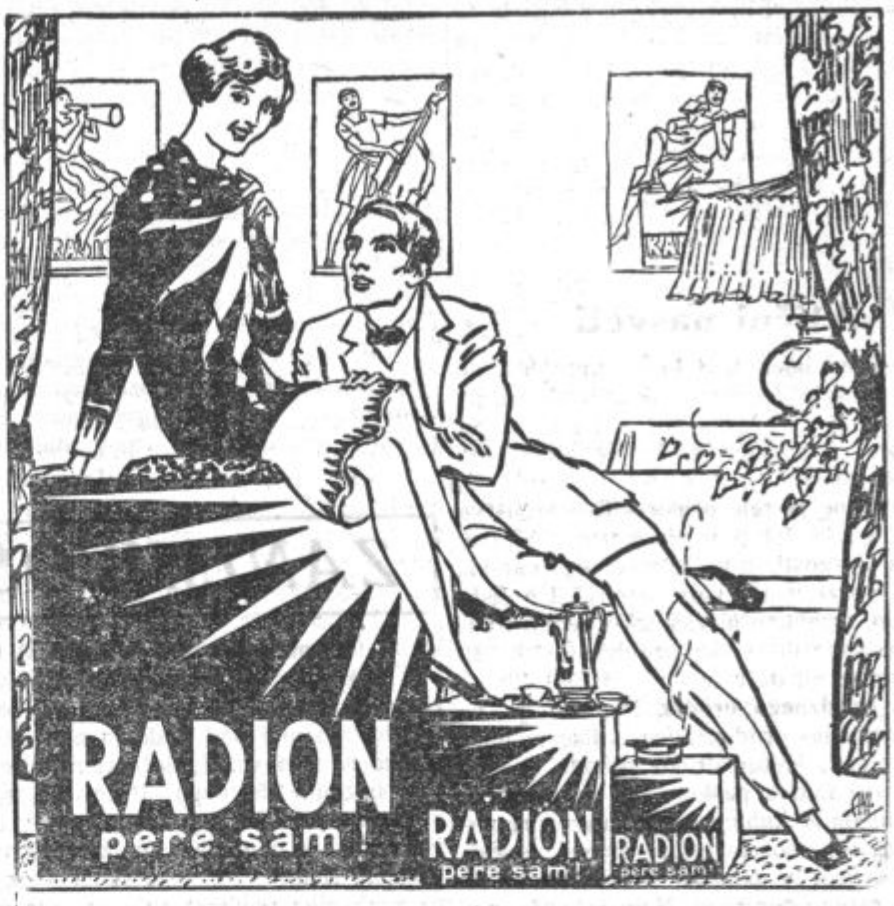

„Pri nas je pr[illegible]tno,“ pravi mlada gospa Mica. „Nikdar ne razburjam svojega moža z velikim pranjem in čiščenjem, vse to gre čisto mirno, ker RADION opere perilo sam v enem dopoldnevu.“

RADION pere sam!

Varuje perilo!

ŽENSKI VESTNIK

Prva nujna dela na vrtu

Ako je vreme že dovolj toplo, da čez dan ne zmrzuje več, je čas, da odkrijemo vrtnice, ki smo jih čez zimo upognili in pokrili. Najbolje, da storimo to ob oblačnem vremenu, da potem dež vrtnice dobro opere.

Cvetlice trajnice, kolikor jih imamo po gredah, treba osnažiti in okopati, cvetlično grmičje pa obrezati.

Osnažiti in pograbiti moramo vrt in pota, vse ostanke listja in rastlin pa sežgati.

Kadar se je zemlja že dovolj osušila, posejmo peteršilj in korenček. Podtaknimo in vsejmo tudi čebulo, črni koren, peso, špinačo, por, solato. Posadimo česen, šalotko, grah.

Kdor ima gorke grede, naj vseje zéleno, karfijolo, kolerabo, zgodnje zelje, ohrovt, paradižnike, da bo imel prej sadike, od cvetlic pa naj poseje balzamine, floks, petunije, cinije, verbene, astre, marjetice, nageljne.

V shrambah treba pregledati gomolje georgin (dalij), kakor tudi čebulice gladijol in montbrecij, če ni kaj pozeblo ali segnilo.

Dokler leži še sneg po vrtu ali pa ob deževnih dneh zalivaj vrt z gnojnico, da ne bo prepozno, ker gnojnica pozneje naredi zemljo preveč težko in kepasto.

Za kuhinjo

Kako treba kuhati velikonočno šunko. Šunko najprej s krpo dobro umij v mlačni vodi, nakar jo položi za dve uri v mrzlo vodo, da gre vsa nepotrebna sol ven in da ni šunka preveč slana. Nato jo daj v posodo, kjer jo misliš kuhati, in prilij toliko vode, da je vsa šunka pokrita. Kuhaj jo tako, da bolj počasi vre in ne zvaloma, ker je meso potem bolj okusno. Ko je šunka kuhana, jo vzemi z ognjišča in jo pusti v njeni juhi toliko časa, da se ohladi. Ohlajeno vzemi potem iz juhe. Na mizo pa jo daj lepo na tanke plošče zrezano, naokoli pa jo obloži z nastrganom hrenom, jajčnimi krhlji, rdečo redkvico itd.

Juha, v kateri se je kuhala šunka, je za marsikaj porabna, zato je nikar ne zlij proč. Lahko jo porabiš za kislo zelje ali kislo repo, ali da skuhaš v jej ješpren ali kašo ali pa močnik. Soliti pa ni treba nič, ker je juha od šunke že sama na sebi dovolj slana. Ako je šunka zelo mastna, porabiš lahko tudi špeh, ki ga obrežeš, ali za krušne cmoke ali pa za v kislo zelje in kislo repo.

Testo za potice. Tu navedena količina je za eno precej veliko potico. Če jih hočeš imeti več, vzemi dvojno ali pa trojno količino. Najprej napravi v lončku kvas, in sicer iz treh žlic mlačnega mleka, žličice sladkorja in treh dek germa. V skledi pa zmešaj pol litra toplega mleka, deset dek sladkorja, eno celo jajce, (t. j. beljak in rumenjak) in še en rumenjak, dvanajst dek surovega masla, pol žlice soli ter pripravljeni in vzhajani kvas, vse zmešaj in dodaj tričetrt kile moke. Nato vse dobro s kuhalnico stepaj vsaj četrt ure. Stepeno testo potresi povrh z moko, pokrij s prtičem in postavi na gorko, da vzhaja. Medtem pripravi nadev (orehov nadev, meden nadev itd. kakršno potico pač hočeš narediti). Ko je testo vzhajano, ga stresi na desko, z moko potreseno, ga narahlo zgneti v hlebec, položi v skledo, ki si jo poprej pogrnila s prtičem in potresla z moko, pa ga pusti vzhajati še enkrat. Nato ga stresi na z moko potresen prt, ga enakomerno razvaljaj in pomaži z nadevom. Če je testo ob krajih debelo, obreži in nato zvij precej tesno v potico. Potico položi v namazan model, malo potlači z roko in na več mestih prebodi z nožem, da se ne razpoči. Potico deni potem na gorko vzhajati. Ko je vzšla, jo pomaži z raztepenim jajcem in jo peci v precej vroči pečici eno uro. Če ti potica prehitro zarumeni, a ni še pečena, položi nanjo papirja, pa se ne bo zažgala.

Nadev za orehovo potico. Deni v kozo četrt kile sladkorne sipe in par kapljic vode, da se raztopi, in naj na ognjišču med vednim mešanjem vre toliko časa, da se dobro zarumeni. Nato stresi noter 35 dek dobro zmletih ali z [illegible]jem strtih orehov in eno pest krušnih drobtin. Dobro

premešaj in prilij četrt litra gorkega mleka in še eno minuto mešaj. Nato daj shladit, medtem pa zmešaj v skledi 10 dek surovega masla in dva rumenjaka, primešaj sneg dveh beljakov in stresi to zmes k shlajenim orehom. Prideni še par žlic ruma, velik ščep cimta, malo stolčenih žbic in drobno zrezan olupek ene limone. S tem nadevom namaži testo za potico, ki si ga napravila po gornjem receptu.

Praktični nasveti

Da zmrznjena jajca spet lahko uporabiš, jih položi v zelo mrzlo, najbolje ledeno vodo ali pa v sneg, da se tako zmrzlina počasi odstrani. Na gorkem kraju in gorkem zraku se zmrznjena jajca hitro skvarijo.

Zoper ozebline je zelo priporočljivo sredstvo kvas, kakor ga je dobiti v pivovarnah. Skuhaj tak kvas, da se zgosti, in ga še mlačnega namaži na ozebline, obloži malo vate in obveži s čisto platneno krpo. Ozebline moraš tako večkrat namazati in je vseeno, ali so ozebline sveže ali zastarele, odprte ali pa cele.

Snaženje namiznega orodja. Napačno je, če pomivamo namizno orodje, žlice, vilice in nože kar v vroči vodi kakor drugo posodo. Veliko bolje se da osnažiti s peskom, ki ga ima itak vsaka gospodinja v kuhinji za ribanje črne posode. Preden torej nož ali vilice umiješ v vodi, jih vtakni parkrat v posodo s peskom in jih zbriši s časopisnim papirjem. Nato šele jih umij v vodi. Pesek odstrani vsako nesnago in odvzame tudi neprijeten duh, ki rad ostaja od jedi, zlasti na nožih. Seveda moraš potem pesek večkrat premenjati, da je vedno čist. Če ti je pa s peskom nerodno delati, pa zbriši žlice, vilice in nože samo s časopisnim papirjem, preden jih pomiješ kakor po navadi.

Kako osnažimo pleteno pohištvo. Pleteno pohištvo, kakor stole, mizice, štelaže, stojala za cvetlice itd. lahko osnažimo prav lepo, da izgledajo kot novi, če jih namažemo z milnico, kateri smo dodali malo salmijaka, in jih z ne pretrdo krtačo dobro zdrgnemo. Nato jih treba še dobro oprati s čisto vodo in ko so se posušili, jih skrtačimo s suho krtačo, da se začno spet svetiti.

Kadar krpamo (mašimo) nogavice ali pa brisalke in drugo, ne smemo preveč na tesno mašiti, oziroma niti preveč zategniti, ker se pavola ali cvirn pri pranju skrči in se tako zašiti kraji hitro spet strgajo.

Umetne cvetlice za klobuk, slamnik ali pa v vazah lahko osnažiš na ta način, da jih nalahko pomakaš v bencin. Bencin odstrani prah in umazanost. Nato daj cvetlice na primeren kraj, da se posušijo. Pri čiščenju z bencinom pa treba zelo previdno ravnati, ker se bencin rad vname. Najbolje je opraviti tako delo zunaj na prostem, kjer se bencin hitro razpuhti.

IZ POPOTNIKOVE TORBE

STANJE VINOGRADOV V MALONEDELJSKI OKOLICI.

Mala Nedelja, marca.

Letošnja zima je hudo udarila vinogradništvo zlasti v Slovenskih goricah. Povsod se opaža, da je trta nenavadno močno pozebla. Bati se je, da bo zato letošnji pridelek izredno majhen. Posestniki vinogradov so v velikih skrbeh, v skrbeh pa so tudi tisti, ki delajo za blagor našega ljudstva, ker bo narodno gospodarstvo zaradi tega nedvomno čutilo občutno škodo. Zato je treba, da se reši vsaj to, kar se pri obstoječem stanju v vinogradih še da rešiti.

Ker je dober razvoj in nastanek grozdja predvsem odvisen od pravilne režnje trte, je pod okriljem malonedeljske podružnice Kmetijske družbe g. Glaser, upravnik kapelskih oblastnih nasadov in viničarske šole, v sredo 13. t. m. nazorno in poljudno predaval o tem vprašanju in praktično razkazoval način letos potrebne režnje. Ako pogledamo površno nasade v goricah, bomo videli, da je sicer precej velik del rožja ostal še živ, kar bi nas lahko premotilo, da bi rezali kakor po navadi prejšnja leta. Ako pa preiščemo posamezna očesca še na sicer živem rožju, tedaj se bomo prepričali, da je večina očesc po mrazu uničena. Glede na to se priporoča obrezati sedaj gorico le začasno višje nad zemljo; torej je treba pustiti daljše kolence kakor navadno, in šele potem, ko se bo opazila rast očesc, naj bi se odstranilo še to, kar je na trti nepotrebno. Na tak način se bo pridobil še marsikateri rodni poganjek, ki bi se sicer po načinu navadne režnje brezobzirno odstranil.

Kako važna naloga je vinogradništvo v malonedeljski okolici, je pokazalo izredno zanimanje ljudstva za navedeno predavanje, katerega je posetilo približno 180 vinogradnikov.

Inž. Lupša Ferdo.

ZANIMIVOSTI

× **Ogromne poplave v Ameriki.** Amerika je bila tudi letos deležna katastrofalnih poplav. V Georgiji, Floridi in Alambani je bilo več sto kvadratnih milj pod vodo in nad 20.000 oseb v smrtni nevarnosti. V Elbi je zaradi poplave reke Pea poginilo 150 oseb. Prebivalci se morejo v nekaterih poplavljenih krajih rešiti samo s čolni. Pri tem se je dogodilo več nesreč, ker so se čolni potopili. Nekaj vlakov je skočilo s tira. Upanje, da bodo poplave popustile, je zelo majhno, ker zadnje dni močno dežuje.

× **Plesna prireditev slaboumnic.** Na čudno misel je prišel nedavno dr. Gauzy, ravnatelj neke pariške ženske blaznice: Sklenil je prirediti ples svojih bolnic. Njegove bolnice so prejele kakšnih 14 dni prej vabilo z naslednjo vsebino: «Bodite pametne! Česajte se, kakor se spodobi, umivajte se, ne jejte s prsti in ne razburjajte se. Za nagrado boste plesale.» Dva cela tedna se niso nesrečnice pogovarjale o ničemer drugem nego o plesu, dva tedna so si same urezavale in šivale obleke. Na določeni dan so se zbrale v veliki dvorani norišnice, ki je bila bogato okrašena. Obleke niso zaostale prav nič za oblekami na drugih podobnih pariških prireditvah. Razposajenost ni bila nič manjša. Celo svojo kraljico so si bolnice izbrale, ki se je pripeljala ob zvokih fanfar in v spremstvu častnih dam na bogato okrašenem vozu v dvorano. Bila je to lepa dama, ki si v svoji blaznosti domišlja, da je res kraljica. Ker ni bilo na prireditvi moških plesalcev razen nekoliko zdravnikov, so plesale ženske z ženskami.

× **Mladi tigri v Pragi.** V zverinjaku Kludskega v Pragi so prišli na svet trije krasni tigriči. Redki so tigri, rojeni v ujetništvu, in še večja je praška redkost, da so se rodili po tako strašnem mrazu, ko so tudi ujete zveri mnogo trpele. Ker tigrica noče dojiti mladičev, jih morajo pitati z mlekom.

× **Odkritje nove vrste opic.** V pariški Akademiji znanosti so te dni prečitali pismo člana imenovane ustanove dr. Montandona, ki poroča iz Brazilije, kjer se nahaja na znanstvenem potovanju, da je naletel v pragozdu ob reki Catatumbo na novo vrsto opic. Žival je poldrug meter visoka in po svojih udih spominja na orangutana. Opica je zelo podobna človeku.

× **80 nadstropij pod zemljo.** Na Japonskem se bavijo z načrtom za zgradbo podzemske palače z 80 nadstropji. Stavba bi segla 350 metrov globoko v zemljo. Od katastrofalnega potresa leta 1923. dalje ugibajo japonski inženjerji, kako bi gradili poslopja, povsem varno proti potresom. Tako je nastala misel na podzemsko veliko zgradbo. Prostore bi razsvetljevala električna luč in ventilatorji bi donašali zveži zrak. Za dviganje iz nadstropja v nadstropje in na vrh bi služili številni dvigalniki. Inženjerji hočejo postaviti tako hišo najprej za svoja stanovanja in za svoje urade.

× **Ogromna strupena kača v postelji.** Strašno zgodbo objavljajo ameriški listi o dveh kopačih zlata. Oče in sin sta ponoči spala v šotoru. Neke noči je imel sin neprijeten občutek. Zdelo se mu je, da se plazi po njegovih mečih luskinasto telo. Takoj je zaslutil nevarnost. Bila je kača klopotača. Fant bi bil rad zakričal, toda vedel je, da bi pomenil najmanjši gib gotovo smrt. Zato je krčevito stisnil ustnice in čakal. Kača je plezala vedno višje, njena glava je bila že na fantovih prsih, kjer se je zvila v klopčič. Fant je bil v groznem položaju. Komaj slišno je zašepetal: «Oče!» Toda oče se ni ganil. «Oče!» Oče se je v spanju obrnil in legel na drugo stran. «Oče zgani se!» «Miruj vendar in spi!» je odgovoril oče v polsnu. Sin je opazil, da je kača dvignila glavo in ni si upal več govoriti. Čakal je, da se kača pomiri. Končno se je oče zbudil. Zdelo se mu je, da nekaj ni v redu. «Oče, kača v postelji.» je zašepetal sin. Šele tedaj je stari opazil pretečo nevarnost, videl je v klopčič zvito kačo na prsih svojega sina. «Za bolžjo voljo, ali te je pičila?» «Ne ustreli jo!» je dejal sin. Oče je potegnil samokres iz žepa, toda roka mu je omahnila, ko je pomeril na kačo. «Ne morem, sinko, glavo ima zarito v klopčič, in če ji poženem kroglo v telo, te piči vseeno!» «Streljaj!» je ukazal sin. Toda nenadoma se je zdrznil. Kačo je šepetanje očividno zmotilo, nenadoma je dvignila glavo, čuti je bilo srdito sikanje. Samo na ta trenutek je čakal sin. Bliskoma je zagrabil kačo za vrat in jo na vso moč stisnil. Kačje telo se je zvijalo in stresalo, toda oče je potegnil iz žepa nož in prerezal kači vrat.

× **Smrt pravnuka Franca Jožefa.** Dunajsko javnost je pretresla vest o prostovoljni smrti treh članov družine Resch, in sicer matere Ane Rescheve, hčerke plesalke dvajsetletne Helene in njenega dveletnega sinčka Franca Jožefa, ki je bil prapravnuk cesarja Franca Jožefa. Povod samomora so bile nesrečne družinske razmere, v katere je zašla družina zaradi postopanja družinskega poglavarja Teodorja Rescha. Ta je povsem zanemaril svojo družino ter jo prepuščal skrajni bedi. Usodnega pomena je bilo tudi razmerje mlade Helene Rescheve, znane gledališke plesalke, z enim izmed sinov kneza Otona Windischgrätza, ki je bil oče njenega dveletnega nezakonskega sinčka Franca Jožefa. Lepa plesalka Helena je visokorodnega prijatelja zelo ljubila in se je nadejala, da jo bo poročil. Ker pa je bil ta denarno odvisen od svoje družine, se je moral odpovedati misli na poroko. s plesalko ter si poiskal bogato in ugledno nevesto. To je mlado Heleno tako bolelo, da je pričela misliti na samomor, kar je ponovno razkrila svojim prijateljicam. Tako je tudi usodnega dne omenila neki svoji prijateljici, ko sta skupaj nastopili na odru, da se slednjič vidita. Po predstavi je odšla naravnost domov, kjer jo je že čakala mati s sinčkom. Zaprli sta se nato v svojo sobo, legli na preproge in odprli svetilni plin. Tako ležeče jih je našla policija, ki je vdrla v stanovanje.

× **V zamorca se je nesmrtno zagledala.** Te dni se je omožila v Budimpešti hči ugledne madžarske obitelji Edita Greinerjeva, z Johnom Shutlehantom iz Amerike. Shutlehant je črnec in ima v Ameriki veliko posestvo. Seveda je bil v roditeljski hiši Greinerjev hud prepir, preden so se starši odločili dati roko svoje hčere črnoptemu Američanu! Ne oče ne mati nista hotela prvotno pristati na željo Edite. Šele potem, ko je hči skušala izvršiti samomor, sta se roditelja odločila, da ji dasta na prosto, naj stori kar hoče. Zdaj se bo peljala Madžarka čez morje v novo domovino.

× **Grozna letalska nesreča v Ameriki.** Na letališču v Newarku v Zedinjenih državah se je pripetila 17. t. m. ena največjih letalskih nesreč, kar jih beleži kronika Zedinjenih držav. Na letališču je izvajalo neko veliko potniško letalo polete nad mestom in okolico. Zanimanje občinstva je bilo izredno veliko. Ob vsakem poletu je bilo letalo nabito polno. Ob solnčnem zahodu se je imel izvršiti zadnji polet. Letalo je zasedlo 13 potnikov. Komaj se je letalo dvignilo v višino 70 m, so motorji nenadoma popolnoma odpovedali in letalo je pričelo z naraščajočo brzino padati na tla. Oba pilota sta poskušala s skrajnim naporom v poševnem letu obiti močvirje, ki obkroža železniško progo. To pa se jima je le deloma posrečilo. Letalo je padlo na zadnji tir

železniške proge, in to prav v trenutku, ko je privozil mimo tovorni vlak. Letalo je s tako silo treščilo ob vagone, da se je trup s kabino odtrgal. Oba pilota je vrglo 20 m daleč v močvirje, kabino pa je popolnoma zdrobilo. Njene stene so bile tako stisnjene, da je bilo razmrcvarjenih vseh 13 potnikov. Pilota sta že med vožnjo v bolnico podlegla težkim poškodbam.

× **Samomor ali nasilna smrt 13letnega dečka.** V nedeljo se je obesil na Dunaju komaj trinajstletni šolarček Franc Schimpel, katerega smrt je razkrila strašne razmere, v katerih živi in umira velikomestna deca. Nesrečnega fanka je dovedlo k tragičnemu činu brezsrčno postopanje njegovega očima, ki ga je mučil in tako stradal, da je obupano dete že enkrat poskusilo končati si življenje s samoumorom. Mali Francek je bil v šoli eden najboljših učencev. Zaradi skromnega in za njegova leta zelo pametnega vedenja so ga vzljubili vsi sosedje in so mu ponovno na skrivaj dajali kruha. Ko pa je to zvedel kruti očim, ga je vselej pretepel, zmerjal sosede ter jim prepovedal dajati otroku kruha. Nič boljša ni bila z otrokom lastna mati, ki je dejala še pred tednom, ko je Francka pretepal očim: «Udari psa, da bo že končno poginil!» Po pripovedovanju sosedov se je odigral tudi usodnega dne v hiši Schimpelovih običajen prepir s pretepanjem otrok, predvsem pa malega Francka, ki mu je očital, da je pozabil v konjskem hlevu škatlico vžigalic. Otrok je stekel v hlev, splezal na neki star sod in se obesil na križ med oknom. Ker pa je bil način obešanja tak, da ne izključuje dvoma, da je bil pri njem udeležen še kdo drugi, je odredilo državno pravdništvo najstrožjo preiskavo proti brezsrčnim staršem in dalo prepeljati truplo na prosekturo, kjer bodo ugotovili, ali je mali nesrečnik resnično prostovoljno zapustil svet.

Lenarška avtoprometna družba naznanja, da obratujejo njeni vozovi med Sv. Lenartom in Mariborom trikrat dnevno, po starem voznem redu.

Obenem naznanja, da je primorana z ozirom na velika javna bremena ukiniti s prvim majem 1929. vse vozne olajšave.

Sv. Lenart v Slovenskih goricah, dne 18. marca 1929.

Lenarška avtoprometna družba.

144

Zahvala.

Podpisani se tem potom najiskreneje zahvaljujem „Ljudski samopomoči" v Mariboru za takoj izplačano pripadajočo podporo po smrti moje žene ge. Alojzije Skrbinšek in priporočam to prepotrebno društvo vsakomur v takojšnji pristop.

Planica pri Framu, dne 18. marca 1929.

Nace Skrbinšek
šolski upravitelj.

143

Domačo ajdo, ječmen, pšenico, proso kupuje po najvišjih cenah tvrdka A. VOLK v Ljubljani Resljeva cesta št. 24

Ceneno češko perje!

1 kg sivega opuljenega perja 70 Din, napol belo 90 Din, belo 100 Din, boljše 125 Din in 150 Din, mehko kot puh 200 Din in 225 Din, boljša vrsta 275 Din. Pošiljatve carine proste, proti povzetju. — Vzorec zastonj. Blago se tudi zamenja in neugajajoče vzame nazaj. 101

Naročila samo na **Benedikt Sachsel, Lobez št. 14** kod Plzna, Češkoslovaška

Poštne pošiljke radio iz Češkoslovaške v Jugoslavijo prejemamo že 10 dni

ZA SMEH IN KRATEK ČAS

Navihanec.

Učitelj opisuje malim paglavčkom domačega prašiča. Pa je prišlo tako, da so zašli od prašiča na sv. Miklavža. Učitelj, radoveden človek, zapiči oči v malega Tomaža: «No, Tomažek, ali je tudi tebi Miklavž kaj prinesel?»

Tomažek: «Prinesel, prinesel. Prav prašička mi je prinesel.»

Učitelj: «Živega?»

Tomaž: «Ne, iz lecta.»

Učitelj: «Kaj pa si napravil z njim?»

Tomaž: «Pojedel sem ga.»

Učitelj: «Kajne, iz tistega prašička pa nisi delal klobas!»

Tomaž malo pomisli, potem pa dvigne glavo in se nasmehne: «O, tudi, gospod učitelj...»

Dva lenuha.

Gospod gre mimo dveh lenuhov, ki sta sedela v senci, ter pravi: «Kateri izmed vaju je večji lenuh, tistemu bom dal deset dinarjev.»

Eden lenuhov hitro skoči pokonci ter pravi: «Meni dajte!»

Drugi lenuh pa kar sedi dalje v senci ter se oglasi: «Jaz sem večji lenuh, prosim meni denar kar sem prinesite!»

Dva berača.

Gospod gre mimo berača, ki si obira uši: «Kaj delaš?»

Berač: «Uši obiram in vstran mečem.»

Gospod seže v žep ter mu da pest drobiža.

To vidi drugi berač, sede nekaj korakov dalje ter si začne tudi uši obirati.

Mimo pride gospod ter vpraša: «Kaj delaš?»

«Berač: «Uši iščem.»

Gospod: «Tamle jih eden vstran meče, pojdi pa si jih naberi!»

Poslednja želja.

Ječar (jetniku obsojenemu na smrt): «Jutri vas bodo obesili. Za večerjo dobite, kar želite.»

Jetnik: «Dobro, prinesite mi zagovornika v omaki...»

Prebrisani lovec.

«Zdaj ob takem vremnu mi ne pojdeš na lov!» je prepovedala žena svojemu možu, ki se je odpravljal z doma s puško in z dežnikom.

«Zakaj pa ne?» jo je zavrnil. «Morda se bo pa le primerilo, da bo treščilo v kakega zajca...»

V nebesa.

Župnik: «Oče Klada, že zopet ste pijani. Takšnega vas Bog ne bo vzel v raj.»

Klada: «Gospod župnik, do raja je še dolga pot; ko bom dospel gor, bom že trezen.»

Listnica uredništva

Dopisi o napovedbi prireditev naj se pošljejo pravočasno! Nam je prav žal, da smo v zadnjem času prejeli celo vrsto takih dopisov prepozno, zaradi česar jih nismo mogli objaviti.

Št. Andraž v Slovenskih goricah. Prosimo, da nam še za Veliko noč pošljete kaj podobnega. Pa ne predolgo!

Črensovci. Take vesti so nam nad vse dobro došle, ker jih čitatelji tudi najrajši čitajo.

Čušperk. Poročilo glede sejma, žal, prepozno prejeli.

Sv. Marjeta niže Ptuja. Žal, takih zadev ne gre objavljati.

MALI OGLASI

Vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek 7 Din. Ženitni oglasi, dopisovanja in trgovski oglasi vsaka beseda 1 Din. Za pošiljanje ponudb in dajanje naslovov še posebej 2 Din. Znesek je priložiti naročilu. Oglasni oddelek «DOMOVINE», Ljubljana, Prešernova ulica št. 4. Telefon št. 3492.

Prodam majhno posestvo
s hišo, dve sobi in kuhinja, ter hlevom, električna luč. — Janko Švab, Podtabor, Podbrezje 20. 139

Češki semenski oves
in vsa poljska in vrtna semena nudi 124
SEVER & KOMP., LJUBLJANA, Gosposvetska c. 5.

Jajca za valjenje
štajerskih kokoši, 5 Din komad, pošilja po povzetju Franica Ziherl, Vodice nad Ljubljano. 135

Pohištvo
vedno v veliki zalogi in po najugodnejših cenah pri
MATIJA ANDLOVIC
strojno mizarstvo, Komenskega ul. 34, Ljubljana. 99

Bukovo oglje
kupujem skozi vse leto proti takojšnjemu plačilu. — Rudolf Šerbec, Maribor. 134

Semena vse vrste
Oblačilno blago veliko izbiro
priporoča trgovina 122
FR. SENČAR, MALA NEDELJA in LJUTOMER.
Nakup jajc, masla, putra in vseh poljskih pridelkov.

Pošteno kmečko dekle
vajeno domačih del in vrta, iščem za boljšo hišo na deželi. Začetna plača 200 Din. — Naslov v upravništvu «Domovine». 130

Viničarja
z več delavnimi močmi sprejme takoj oskrbništvo Novi klošter, Sv. Peter v Savinski dolini. 138

Ključavničarstvo
JOS. WEIBL
Ljubljana, Čopova ulica 10 in Kolodvorska ulica 38 se priporoča za vsa v ključ spadajoča dela. Vsak čas avtogeno varjenje in lotanje. 115

Naznanilo.

Kat... Držaj naznanja, da je otvorila v svoji hiši **Florjanska ulica št. 25,** trgovino z mešanim blagom ter se cenjenemu občinstvu priporoča. 151

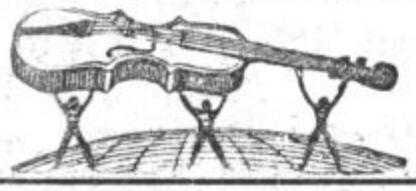

Velik ilustrovani **cenik** dobite zastonj! Zahtevajte ga od skladišča

MEINEL in HEROLD

tovarna glasbil, gramofonov in harmonik

R. Lorger, MARIBOR št. 104-B.

Violine od 95 Din. Ročne harmonike od 85 Din. Tamburice od 98 Din. Gramofoni od 345 Din in dalje.

70

Najuspešnejše sredstvo za rejo domače živali je brezdvomno

MASTIN

ki pospešuje rast, odebelitev in omasitev domače, posebno klavne živine. Jasen dokaz neprecenljive vrednosti Mastina so brezštevilna zahvalna pisma! Cena 5 škat. 46 Din. 10 škat. 80 Din. LEKARNA TRNKOCZY (zrav. rotovža), Ljubljana 66.

L. Mikuž

LJUBLJANA, Mestni trg 15

DEŽNIKI

NA MALO NA VELIKO

Ustanovljeno 1839 52 Telefon 2282

1000 dinarjev

Vam plačam če se svojih bradavic

kurjih očes

trde kože, izrastkov ne iznebite sigurno v treh dneh po uporabi Ria balzama brez bolečin, brez nevarnosti in brez noža. Zdravniška priporočila: Dr. Cyrski B. Dunaj, piše: Jaz sem z Rio zadovoljen, pošljite še 24 lončkov, uporabljal jih bom pri svojih bolnikih. Cena z garancijskim pismom Din 9·—, trije lončki Din 18·—, 6 lončkov 32·—.

Dr. Nic. Kemeny, Košice (Kaschau)
137 poštni predal 12/6. Češkoslovaška.

GASILCI!

Motorne brizgalne

prenosne, za 400 in 600 litrov in večje za 1000 litrov vode, na dveh kolesih, dobavlja najugodneje tvrdka

LAMPRET in drug

d. z o. z.

LJUBLJANA, Dunajska cesta št. 22.

Zahteva te ponudbe! 88

Klobuke v najrazličnejših najnovejših barvah in oblikah v bogati izbiri nudi **Jos. Pok** nasl. M. Bogataj klobučar

Ljubljana, Stari trg štev. 14.

Sprejema se tudi vsa popravila. Cene nizke. 110

Prima gonilna jermena

in vse mlinsko-tehnične potrebščine vedno v zalogi pri tvrdki

CADEZ & BRCAR, Ljubljana, Kolodvorska ulica 35. 127

A. Gastraum Prešernova ulica 42

Dežnike solnčnike in **sprehodne palice** dobite najceneje pri zgornji tvrdki.

Prva ljubljanska parna izdelovalnica

vseh vrst slaščic, medic in keksov

TEODOR NOVOTNY

na Friškovcu

5 minut od glavnega kolodvora, prvovrstno blago, cene zmerne, razpošilja se tudi po deželi. 125

Kuhinjsko posodo in vse gospodinjske in gospodarske potrebščine nudi najceneje tvrdka 81

BREZNIK & FRITSCH, trgovina z železnino, LJUBLJANA

Beli zobje

Zlatorog, oddelek Chlorodont, Maribor 55 olepšajo vsak obraz. Često že zadostuje samo enkratno čiščenje s prijetno ozvežujočo *Chlorodont-pasto*, da se doseže lep sijaj slonovine tudi na stranicah zob, ako se uporablja posebno zato izdelano ščetko za zobe. Ostanki jedi, ki ostajajo med zobmi ter povzročajo radi gnilobe neprijeten duh ust, se odstranjuje najtemeljiteje s *Chlorodont-ščetko*. Poskusite najprej z malo tubo Chlorodont-paste, ki stane 8 Din. *Chlorodont-ščetka* za otroke in za dame (mehke ščetine), za gospode (trde ščetine). Pristno samo v originalnem modrozelenem omotu z napisom *Chlorodont*. Dobiva se povsod. — Pošljite nam ta oglas kot tiskovino (omot ne zalepiti) in dobili boste brezplačno eno poskusno tubo za večkratno uporabo. *Tvornice*

Živinorejcem

priporočamo zanje jako koristno knjigo

Prva pomoč

ponesrečenim živalim.

Napisal jo je živinozdravnik prof. dr. Kern. Okrašena je s 93 zelo poučnimi slikami in ima naslednjo vsebino:

Sestava živalskega telesa, zdravila, obkladki, masiranje, drgnjenje, o načinu, kako se žival prisili, da je mirna, o dviganju padlih ali bolnih živali, o ranah ter kaj je storiti v raznih slučajih nagle obolesti, kot pri poškodovanju rogov, poškodbi kopita in zakovanju, pri prišču med parkiji, opeklini, streli, zlomu kosti, zvitju, izčlenjenju, izpadu porodnice in maternice, izpadu danke, vnetju vimena, driski, zaprtju, koliki, napenjanju goved in ovac, pri tujih predmetih v požiralniku, pretresu možgan, solnčarici, nevarnosti zadušitve, zastrupitvi, ozebljenju, postopanju s popkom, mrzlici, omedlevici, kužnih boleznih itd.

Vsak lastnik živali, ki se hoče obvarovati škode pri ponesrečenih živalih, bi moral imeti to knjigo.

Knjiga, ki velja s poštnino vred Din 36·50, se naroča

v knjigarni Tiskovne zadruge v Ljubljani

Prešernova ulica 54 (nasproti glavne pošte)

Najlepše in najboljše OBLEKE

si nabavite, ako si jih po lastni želji in okusu daste napraviti pri dobrih krojačih, ki so vedno na razpolago;

blago in podlogo 36

iz prvovrstnih tvornic pa izberete v manufakturni trgovini s suknom in belim blagom

MIHAEL VLAJ, Ljubljana

Wolfova ulica št. 5.

Novo veselje do življenja po pravem negovanju telesa!

Napake, katere dajo človeku neprijetno zunanjost, treba odstraniti ne samo radi lepote, nego i iz zdravstvenih in duševnih razlogov. Čutiti se lepim ter dobro negovanim, povečuje veselje do življenja.

Proti vsem napakam kože.

Fellerjeva kavkaška «Elsa» pomada za obraz in kožo. Njeno delovanje iznenadi! Ona čuva, obnavlja ter pomlajuje uvelo, lisasto, hrapavo kožo obraza vrata in rok. Preizkušena pri solnčnih pegah, sojedcih, možoljih itd. Lonček 12 Din.

Za nego las,

za kožo glave, za bujno rast las, za sprečavanje prhljaja, izpadanja las in prerane osivelosti: Fellerjeva jaka «Elsa» pomada za rast las (Tanohina pomada). Lonček 12 Din.

Prava mila lepote in zdravja.

Fellerjeva Elsa mila so izvrstno parfimirana ter štedljiva v uporabi, oplemenjujejo kožo in vsebujejo dobro delujoče sestavine, potrebne za zdravje in lepoto. Ima 6 vrst Elsa-mila:

Elsa-lilijino milo
Elsa-rumenjakovo milo
Elsa-glicerinovo milo
Elsa-boraksovo milo
Elsa-katranovo milo
Elsa-milo za brit je

Zahtevajte povsod samo Fellerjeva mila z značko «Elsa». 60

Po pošti 2 lončka ene ali po 1 lonček obeh Elsa-pomad z zavojnino in poštnino 40 Din. || **Po pošti** za preizkus 5 komadov Elsa mila po izberi skupno z zavojnino in poštnino 52 Din.

Priporoča se denar vnaprej poslat, ker po povzetju stane poštnina 10 Din več. Naročila naslovite jasno na

Eugen V. Feller, lekarnar, Stubica Donja, Elzatrg 360, Hrvatska.

Izdaja za konzorcij «Domovine» Adolf Ribnikar. Urejuje Filip Omladič. Za Narodno tiskarno Fran Jezeršek.